

Kurt Houlberg, Nicolai Kristensen
og Christophe Kolodziejczyk

Borgernes pensionsformuer

Borgernes pensionsformer

Publikationen kan hentes på www.kora.dk

© KORA og forfatterne, 2016

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til KORA.

© Omslag: Mega Design og Monokrom

Udgiver: KORA
ISBN: 978-87-7488-859-8
Projekt: 11059

KORA
Det Nationale Institut for
Kommuners og Regioners Analyse og Forskning

KORA er en uafhængig statslig institution, hvis formål er at fremme kvalitetsudvikling samt bedre ressourceanvendelse og styring i den offentlige sektor.



Det Nationale Institut
for Kommuners og Regioners
Analyse og Forskning

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00

Indhold

Resumé	4
1 Baggrund, formål og data	6
2 De samlede pensionsformuer fordelt på befolkningsgrupper	9
2.1 Deskriptive analyser af pensionsformuernes fordeling på landsplan	10
2.1.1 Alder	11
2.1.2 Køn og familiestatus	13
2.1.3 Uddannelse	14
2.1.4 Skattepligtig indkomst	16
2.1.5 Socioøkonomisk status.....	17
2.1.6 Branche	19
2.1.7 Opsummering	21
2.2 Multivariat analyse af forskelle i de enkelte borgeres pensionsformuer	22
3 Pensionsformuer fordelt på regioner og kommunetyper	25
3.1.1 Fordeling på regioner.....	25
3.1.2 Fordeling på kommunetyper	26
4 Pensionsformuer fordelt på kommuner	31
Litteratur	40
Bilag 1 Pensionsformuer for etårige aldersgrupper	41
Bilag 2 Fulde regressionsmodeller.....	43
Bilag 3 Pensionsformuer for enkeltkommuner	48

Resumé

I dette notat beskrives, hvordan borgernes pensionsformuer på landsplan varierer på tværs af pensionstyper, alder og forskellige socioøkonomiske grupper. Desuden undersøges, hvordan pensionsformuerne varierer på tværs af kommunerne. Baggrunden for projektet er, at pensionsformuerne ikke alene har betydning for borgernes fremtidige velfærd, men at beskattningen af pensionsudbetalinger også vil komme til at spille en stigende rolle for den fremtidige finansiering af velfærdsstaten. De fleste folkepensionisters indkomst vil om få årtier afhænge mere af pensionsudbetalingerne end af folkepensionen. Fokus i dette projekt er dog ikke de fremtidige pensionsudbetalinger, men størrelsen og fordelingen af de nutidige pensionsformuer – mere præcist pensionsformuerne i 2014.

Analysens hovedresultater opsummeres nedenfor.

Den samlede pensionsformue

I 2014 var den samlede pensionsformue for de 25+-årige i Danmark på 3.766 mia. kroner, svarende til en gennemsnitlig pensionsformue på 967.000 kroner pr. person. Størstedelen af pensionsformuerne er ikke beskattede, men beskattes, når pensionsudbetalingen finder sted. De ikkebeskattede pensionsformuer udgjorde i alt 3.604 mia. kroner, svarende til 925.000 kroner pr. borger på 25 år og derover.

Pensionsformuernes variation på tværs af køn, alder og socioøkonomiske grupper

De gennemsnitlige pensionsformuer dækker over store variationer mellem de enkelte borgere, spændende fra at nogle borgere slet ikke har en pensionsformue, til at andre har en pensionsformue på mange millioner kroner. For den typiske borger er pensionsformuens størrelse knyttet til en arbejdslivscyklus og afhænger af, hvor længe borgeren har været tilknyttet arbejdsmarkedet, og hvor længe der er til pensionsalderen. Nogle borgere er gået på pension og er begyndt at bruge af deres pensionsopsparing, mens andre lige er kommet på arbejdsmarkedet og måske kun lige har påbegyndt indbetaling til en pensionsordning.

Størrelsen på den enkelte borgers aktuelle pensionsformue afhænger af køn, alder, indkomst, uddannelse og en række andre socioøkonomiske forhold. Analysen viser fx følgende:

- Mænd har højere pensionsformue end kvinder
- De 55-64-årige p.t. er den mest formuende aldersgruppe
- Jo højere uddannelse, jo højere pensionsformue
- Jo højere skattepligtig indkomst, jo højere pensionsformue
- Topledere og lønmodtagere på højeste færdighedsniveau er de socioøkonomiske grupper, der har den største gennemsnitlige pensionsformue, mens arbejdsløse og førtidspensionister omvendt har den mindste pensionsformue
- Beskæftigede inden for Finansiering/forsikring, Information/kommunikation og Offentlig administration har højere pensionsformuer end i andre brancher, mens Landbrug/skovbrug/fiskeri omvendt er den branche, hvor der er de mindste pensionsformuer.

Det skal understreges, at pensionsformuernes fordeling belyses ud fra borgernes *aktuelle* alder, indkomst og arbejdsmarkedstilknytning mv. Pensionsformuerne er et produkt af ind- og udbetalinger af pensioner over mange år og vil derfor i praksis ikke kun afhænge af den aktuelle indkomst, arbejdsmarkedstilknytning mv., men af indkomst og pensionsindbetalinger gennem hele personens arbejdsliv – og for pensionister af, hvor længe og hvor meget der er blevet udbetalt af pensionsopsparingen.

Når der er taget højde for betydningen af alder, er det blandt de undersøgte forhold den skattepligtige indkomst og antallet års erhvervs erfaring, som isoleret set har størst betydning for, hvor stor den enkelte borgers pensionsformue er. Jo højere indkomst og jo længere erhvervs erfaring, jo større er den aktuelle pensionsformue. Når der er taget højde for disse forhold, bidrager især uddannelse og socioøkonomisk status i form af den aktuelle arbejdsmarkedstilknøytning til yderligere at forklare forskellene i borgernes pensionsformue. Jo længere uddannelse og jo højere stilling på arbejdsmarkedet, jo større er pensionsformuen, mens arbejdsløse og førtidspensionister omvendt har en mere begrænset pensionsformue.

Med hensyn til sammenhængen mellem indkomst og pensionsformue skal det igen understreges, at sammenhængen er belyst ved den *aktuelle* indkomst i et enkelt år, mens pensionsformuen er en *beholdning* på et givet tidspunkt. Pensionsformuens størrelse er dermed en sum af mange års pensionsindbetalinger (og eventuelle udbetalinger), hvor borgere med højere indkomster er tilbøjelige til at indbetale en større andel af deres årlige indkomst til en pensionsordning. I praksis vil forskelle i pensionsformuens størrelse derfor være en kumulativ effekt af indkomstforskelle i indeværende og tidligere år.

Pensionsformuernes variation på tværs af kommuner

Befolkningens demografiske og socioøkonomiske sammensætning varierer på tværs af kommunerne, og forskellene mellem de forskellige befolkningsgruppers pensionsformuer afspejles derfor også i, at der er forskelle i pensionsformuernes størrelse på tværs af kommunerne. For eksempel er der i de kommuner, hvor borgerne har høje skattepligtige indkomster, også en højere gennemsnitlig pensionsformue blandt borgerne. De mellemkommunale forskelle i pensionsformuer afspejler med andre ord i vid udstrækning de eksisterende forskelle i indkomst. Mønsteret for pensionsformueforskelle er stort set identisk med mønsteret for de aktuelle indkomstforskelle. Som en afspejling af, at pensionsformuerne er en kumulativ effekt af indkomstforskelle over flere år, er de mellemkommunale forskelle i pensionsformuer imidlertid 50 % større end de mellemkommunale forskelle i skattepligtige indkomster.

På tværs af forskellige kommunetyper finder vi de største gennemsnitlige pensionsformuer i bykommunerne, mens omvendt de relativt mindste pensionsformuer findes i yderkommunerne. Zoomes ind på enkeltkommuner er de største pensionsformuer at finde i de nordsjællandske kommuner og i et bælte sydvest for hovedstaden fra Solrød til Lejre. Herefter følger en gruppe østjyske kommuner omkring Aarhus og i trekantsområdet samt en række midtsjællandske kommuner. Omvendt er kommunerne med de laveste pensionsformuer typisk lokaliseret i yderområderne såvel i Jylland som på øerne og på Sjællands Odde.

1 Baggrund, formål og data

I takt med at de danske pensionssystemer modnes, og borgernes pensionsopsparinger øges, vil beskattningen af pensionsudbetalinger komme til at spille en større og større rolle for finansieringen af velfærdsstaten. Fremskrivninger peger fx på, at pensionsudbetalingerne fra omkring 2030 vil have større indkomstmæssig betydning end folkepensionen (Forsikring og Pension 2012a: 10). Om 40 år vil de fleste folkepensionisters indkomst afhænge mere af pensionsudbetalingerne end af folkepensionen. Ikke mindst for de folkepensionister, der har den højeste indkomst forud for pensioneringen, vil pensionsudbetalingerne komme til at indgå med betydelig vægt i indkomstprofilen (Hansen 2015: 7).

Pensionsudbetalingernes stigende finansieringsmæssige betydning gælder også for kommunerne. Men pensionsformuerne er ikke nødvendigvis ligeligt fordelt på kommunerne, så den stigende finansieringsmæssige betydning af pensionsformuer kan have implikationer for ligheden i kommunernes fremtidige finansieringsmuligheder.

Danmarks Statistik har i samarbejde med Nationalbanken opbygget en pensionsformuestatistik, som giver grundlag for ny og ikke tidligere tilgængelig viden om, hvor store borgernes pensionsformuer er, og hvordan de varierer på tværs af fx aldersgrupper og geografi. De første data er offentliggjort i juni 2015 og omfatter oplysninger om alle danskeres pensionsformuer i 2014.

Formål

Formålet med dette projekt er at belyse, hvordan borgernes aktuelle pensionsformuer på landsplan varierer på tværs af pensionstyper, alder og forskellige socioøkonomiske grupper, samt at undersøge, hvordan pensionsformuerne varierer på tværs af kommunerne.

Formålet med analysen er alene deskriptivt. Det vil sige en beskrivelse af pensionsformuernes størrelse og fordeling på et bestemt tidspunkt, nemlig ved udgangen af 2014. Pensionsformuerne er en dynamisk størrelse, der udvikler sig over tid som følge af til- og afgang af pensionsholdere såvel som løbende ind- og udbetalinger. Det danske pensionssystem er veludbygget og giver et bedre fundament for fremtidig bæredygtighed i finansieringen af den offentlige sektor, end det er tilfældet i de fleste andre lande (Andersen m.fl. 2008, Pensionskommissionen 2015). Tidligere analyser baseret på makroøkonomiske modelfremskrivninger viser, at beskattningen af pensionsudbetalingerne i 2050 – når pensionssystemet er fuldt udbygget og under nogle givne forudsætninger om sund aldring – i vid udstrækning vil kunne finansiere de øgede udgifter til sundhed og pleje som følge af længere levealder og en større ældrebefolkning (Forsikring og Pension 2012c, Hansen m.fl. 2015).

De makroøkonomiske modeller fortæller imidlertid ikke noget om, hvordan billedet ser ud i de enkelte kommuner. Det omvendte gør sig gældende for denne rapport. Den giver ikke noget modelbaseret bud på, hvordan fremtiden kommer til at se ud. Til gengæld giver den et billede af, hvordan de nutidige pensionsformuer varierer på tværs af kommunerne. Men det skal understreges, at analysen ikke indeholder fremskrivninger af pensionsformuernes størrelse, men alene er en *stock*-beskrivelse af pensionsformuernes størrelse og fordeling i 2014, og analysen kan derfor ikke bruges som grundlag for en kvalificeret vurdering af pensionsformuernes fremtidige størrelse, eller hvilken betydning beskattningen af pensionsudbetalinger vil få for finansieringen af den offentlige sektor – hverken for den offentlige sektor som helhed eller for de enkelte kommuner. De mellemkommunale forskelle i borgernes pensionsformuer kan alene bruges som indikation på, om pensionsformuernes stigende finansieringsmæssige betydning vil have varierende betydning for den fremtidige finansiering på tværs af kommunegrænserne. Når pensionsformuerne i 2014 ikke kan danne grundlag for en vurdering af den fremtidige finansiering i de enkelte kommuner, er det ikke alene, fordi der fortsat vil være ind- og udbetalinger af

pensioner, men også fordi analysen alene omfatter *pensionsformuer*. Andre formuer indgår ikke, ligesom folkepensioner og andre indtægter med betydning for borgernes skattebetaling heller ikke indgår. Hertil kommer, at pensionsformuernes finansieringsmæssige betydning for de enkelte kommuner vil afhænge af sammensætningen af borgernes pensionsportefølje, borgernes valg af pensionsudbetalingsprofil, deres øvrige skatteforhold, levealder og eventuelle flytninger på tværs af kommunegrænserne.

Data og metode

Analysens datagrundlag er Danmarks Statistisk pensionsformueregister, PENSFORM. Registeret er baseret på indberetninger fra alle udbydere af pensionsordninger og indeholder individbase-rede oplysninger om alle danskeres pensionsformuer ved udgangen af et givet år. På nuværen-de tidspunkt indeholder pensionsformueregisteret data for 2014, og analysen er derfor i tid naturligt afgrænset til kun at omfatte 2014.

Til brug for analysen er pensionsformueregistret koblet med følgende registeroplysninger fra KORAs projektdatabase via Danmarks Statistiks forskerservice:

Indhold	Register	År
Personnummer	PNR	2013-2014
Alder	ALDER	2013-2014
Civil status	CIVST	2013-2014
Køn	KOEN	2013-2014
Kommunenummer	KOM	2013-2014
Højeste fuldførte uddannelse	HFUDD	2013-2014
Indkomst efter skat og renter	DISPON_NY	2013-2014
Socioøkonomisk status	SOCIO02	2013-2014
Årsledighedsgrad	ARLEDGR	2013-2014
Antal år som lønmodtager	ATPAR	2013-2014
ATP-beløb i året	ATPXX	2013-2014
Primær arbejdsstilling	PSTILL	2013-2014
Personlig branche (Db07)	PERSBRC	2013-2014
Erhvervs erfaring fra 1980	ERHVER	2013-2014
Erhvervs erfaring ultimo 1979	ERHVER79	2013-2014
Beskæftigelsesstatus	BESKST02	2013-2014

Analyserne er afgrænset til borgere på 25 år eller derover. Der er således set bort fra 18-24-årige, idet mange i denne aldersgruppe vil være under uddannelse og af denne grund kun i begrænset omfang vil have påbegyndt indbetalinger til pensionskasser.

Pensionsformuen for den enkelte borger er ikke en statisk størrelse; fx vil der fortsat komme pensionsindbetalinger for erhvervsaktive borgere. Pensionsformueregisteret viser dermed ikke, hvor meget der vil være opsparet, når pensionsalderen nås og pension påbegyndes, men alene hvad pensionsformuen var ved udgangen af 2014. Når pensionsalderen nås, vil pensionsudbetalingen endvidere kunne finde sted på mange forskellige måder afhængig af, hvilken type pension der er tale om, og hvilke valg borgeren træffer for de pensionsordninger, hvor pensionsholderen fx har mulighed for at vælge balancen mellem engangsudbetaling og løbende udbetalinger.

Ved tolkningen af analyserne er det tillige vigtigt at være opmærksom på, at pensionsformuernes fordeling belyses ud fra borgernes *aktuelle* alder, indkomst og arbejdsmarkedstilknytning. Pensionsformuerne er et produkt af ind- og udbetalinger af pensioner over mange år og vil derfor i praksis ikke kun afhænge af den aktuelle indkomst, arbejdsmarkedstilknytning mv., men af indkomst og pensionsindbetalinger gennem hele personens arbejdsliv – og for pensionister af, hvor længe og hvor meget der er blevet udbetalt af pensionsopsparingen.

Størstedelen af pensionsformuerne beskattes ved udbetalingen, mens en mindre del beskattes allerede ved indbetalingen. Da formålet med dette notat er at belyse pensionsformuernes mulige betydning for *kommunernes økonomi*, er analysens fokus de ikke-beskattede pensionsformuer¹.

Opgørelsen af pensionsformuerne omfatter en række beregnede bonusser fra bonushensættelser². Disse har ingen skattekode i pensionsformueregisteret, og det vides derfor ikke, i hvilken udstrækning disse bonusser er beskattede eller ikke-beskattede. I analyserne er det antaget, at bonusser *ikke* er beskattede.

¹ Havde formålet i stedet været at belyse pensionsformuernes betydning for *borgernes økonomi*, ville det have været mere relevant at fokusere på de samlede pensionsformuer og korrigere den ikke-beskattede del med den forventede beskatning. Dette er fx gjort af Danmarks Statistik (2015) ved at reducere de pensionsordninger, der beskattes ved udbetalingen, med 40 %.

² For yderligere information se Danmarks Statistik og Danmarks Nationalbank (2015).

2 De samlede pensionsformuer fordelt på befolkningsgrupper

I dette kapitel beskrives de samlede pensionsformuer i 2014, og hvordan de er fordelt på demografiske og socioøkonomiske befolkningsgrupper.

Tabel 2.1 viser de samlede pensionsformuer i 2014 og deres fordeling på pensionstyper.

I 2014 var der i alt 3.896.289 borgere på 25 år og derover i Danmark. Disse havde en samlet pensionsformue på 3.766 mia. kroner, svarende til en gennemsnitlig pensionsformue på 967.000 kroner pr. person.

De største pensionsformuer knytter sig til Bonusser, Pensionsordninger med løbende udbetaling og Tjenestemandspensioner. For disse pensionstyper var der i 2014 en gennemsnitlig pensionsformue på henholdsvis 258.000, 225.000 og 143.000 kroner.

Størstedelen af danskernes pensionsindbetalinger er fradragsberettigede, og skatten betales først, når pensionen kommer til udbetaling. De fleste pensionsordninger er dermed skattepligtige ved udbetalingen. En undtagelse fra dette er de nye alderspensioner, hvor skatten allerede er betalt. Set fra den enkelte borgers perspektiv repræsenterer disse pensionsordninger således en større værdi ved udbetalingen af pensionerne end de ikke-beskattede pensionsordninger, idet der ikke sker beskatning ved udbetalingen. Hvis perspektivet – som i dette notat – er pensionsformuernes mulige betydning for kommunernes økonomi, vil disse allerede beskattede pensionsordninger ikke have fremtidig betydning for kommunernes økonomi, da de allerede er beskattet, og dermed vil de ikke bidrage med yderligere midler til kommunekassen, når borgerne får disse pensioner udbetalt³.

Fraregnes de allerede beskattede pensionsordninger, udgør de samlede ikke-beskattede pensionsformuer i alt 3.604 mia. kroner. Dette svarer til en gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue på 925.000 kroner pr. borger på 25 år og derover.

I de efterfølgende analyser vil hovedfokus være på disse ikke-beskattede pensionsformuer.

Hvordan og hvornår pensionsformuerne i praksis beskattes, vil afhænge af de enkelte pensionsholderes levetid, pensionssammensætning, øvrige indkomst- og beskatningsforhold samt de valg, som den enkelte træffer med hensyn til udbetalingernes fordeling på fx engangsudbetalinger og løbende pensionsudbetalinger.

³ Øget udbetaling vil dog også øge omsætningen i det lokale handelsliv og dermed generere positive afledte effekter for kommunens økonomi.

Table 2.1 Pensionsformuer i 2014 fordelt på pensionstype

Skattekode	Sum i mio. kroner	Gennemsnit i kroner
01 - Pensionsordning med løbende udbetalinger	111.059	28.504
02 - Rateforsikring i pensionsøjemed	98.615	25.310
03 - Kapitalforsikring i pensionsøjemed	45.687	11.726
04 - Indeksordning	11.281	2.895
07 - Rateopsparing i pensionsøjemed	205.087	52.637
08 - Kapitalpension	33.697	8.648
09 - Ophørende alderspension	8.545	2.193
10 - Pensionsordning med løbende udbetaling	877.452	225.202
11 - Rateforsikring i pensionsøjemed	358.755	92.076
12 - Rateopsparing i pensionsøjemed	114.192	29.308
13 - Indeksordning	278	71
14 - Kapitalforsikring i forsikringsselskab	95.787	24.584
15 - Kapitalpension i pengeinstitut	62.869	16.135
16 - Supplerende engangsydelse i pensionskasse vedr. livsvarig pension	22	6
17 - Tilsagnsordninger	0	0
18 - Ophørende alderspension	18.207	4.673
26 - Supplerende engangsydelse i pensionskasse vedr. ophørende alderspension	0	0
33 - Aldersordninger (privattegnet uden fradragsret)	107.867	27.685*
44 - Aldersopsparing, hvor indbetalingen ikke er fratrukket i løn	14.334	3.679*
45 - Kombineret aldersordning, hvor indbetalingen er fratrukket i løn	32.605	8.368*
81 - Pensionsordning uden fradragsret	7.205	1.849*
82 - Aldersopsparing i Dyrtidfonden (først fra 2015)	0	0*
99 - Kunstig kode for tjenestemandspensioner	557.052	142.970
xx - Bonusser	1.004.989	257.935
I alt	3.765.580	966.453

Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. N = 3.896.289.

* De fleste pensionsordninger er skattepligtige ved udbetalingen, men for bl.a. de nye alderspensioner er skatten allerede betalt. De skattekode, hvor beskatningen allerede er foretaget, er følgende: 33, 44, 45, 81 og 82. De øvrige beskattes ved udbetalingen. Bonusser har ikke en selvstændig skattekode, og det vides derfor ikke, om disse er beskattede eller ej. I analyserne i denne rapport er det antaget, at bonusser ikke er beskattede.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

2.1 Deskriptive analyser af pensionsformuernes fordeling på landsplan

I det følgende beskrives pensionsformuernes fordeling på:

- Alder
- Køn
- Familietype
- Uddannelse
- Indkomst

- Socioøkonomisk status
- Branche

Udover oplysninger om, hvor stor andel af den pågældende befolkningsgruppe der har en pensionsformue, indeholder tabellerne følgende tre nøgletal for pensionsformuernes størrelse og spredning inden for gruppen:

- Gennemsnitlig pensionsformue. Dette er et simpelt uvægtet gennemsnit for alle personerne i den pågældende gruppe, uanset om de har en pensionsformue eller ej.
- Variationskoefficienten (VK) er et udtryk for variationen i pensionsformuerne inden for en gruppe i forhold til den gennemsnitlige pensionsformue. Variationskoefficienten er beregnet som standardafvigelsen divideret med gennemsnittet.
- Median pensionsformue. Medianen viser den pensionsformue, der deler gruppen i to lige store dele, hvis alle personer i gruppen sorteres efter størrelsen på deres pensionsformue. Halvdelen af aldersgruppen har således en pensionsformue under eller på medianen, mens den anden halvdel har en pensionsformue over medianen.

2.1.1 Alder

Tabel 2.2 viser pensionsformuernes fordeling på aldersgrupper.

Tabel 2.2 Pensionsformuer fordelt på aldersgrupper

Alder	Andel med pensionsformue	Gennemsnitlig pensionsformue			Gennemsnitlig pensionsformue, ej beskattet			N
		Gns.	VK	Median	Gns.	VK	Median	
25-34 år	97,5	198.676	112	135.934	193.981	112	133.096	633.218
35-44 år	99,1	615.303	96	522.628	598.722	97	503.856	744.922
45-54 år	99,2	1.133.296	120	875.128	1.092.334	121	834.175	802.115
55-64 år	98,7	1.803.548	115	1.211.234	1.713.940	118	1.121.526	690.339
65-74 år	95,2	1.397.889	157	658.770	1.313.611	161	596.211	610.885
75+ år	76,9	417.972	211	106.320	416.802	211	106.114	414.810
Delsum 65+ år	87,8	1.001.592	185	347.764	950.925	187	333.694	1.025.695
Alle	95,8	966.453	159	533.280	924.872	161	507.383	3.896.289

Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. VK = variationskoefficient = standardafvigelse/gennemsnit.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

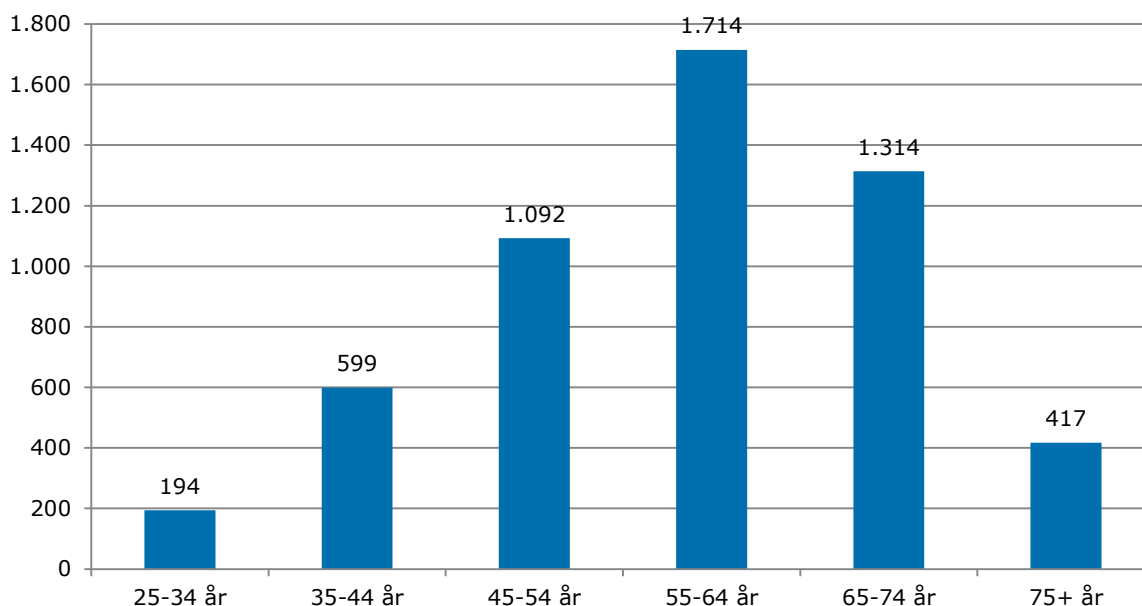
Med alderen vokser de opsparede pensionsformuer, så de største gennemsnitlige beløb findes blandt de 55-64-årige; altså i aldersgruppen umiddelbart før den aktuelt gældende folkepensionsalder på 65 år⁴. Personer i den alder har i princippet haft det meste af arbejdslivet til at opspare pensionsbeløb, selvom arbejdsmarkedspensionerne først blev mere generelt introduceret i 1990'erne. Personer over 65 år har på den ene side ikke nået at få sparet så meget op, og er på den anden side begyndt at bruge af pensionsformuen (Danmarks Statistik 2015). Hvis man ser på aldersgruppen af 75+-årige, er det samtidig den aldersgruppe, hvor den mindste andel af gruppen overhovedet har en pensionsopsparing. Hvor det blandt de 35-54-årige er omkring 99 % af personerne, der har en pensionsformue, er det blot 77 % af de 75+-årige – enten fordi deres pensionsformue er opbrugt, eller fordi pensionssystemet var mindre udbygget i deres aktive arbejdsliv, og færre derfor fik indbetalt til pensionsordninger.

⁴ Ifølge 'Aftale om en senere tilbagetrækning' fra 2011 øges pensionsalderen gradvist fra 2019 til 2022 fra 65 år til 67 år, og efterfølgende øges i takt med befolkningens stigende levealder (Regeringen 2011).

Arbejdsmarkedets tillægspension (ATP) er indeholdt i pensionskode 01 i Tabel 2.1. Der indbetales til ATP for alle lønmodtagere, der er fyldt 16 år, og som arbejder minimum 9 timer om ugen. Derfor er det ikke overraskende, at selv de 25-34-årige har en meget høj andel (97,5 %) med en opsparing. Det understreger også betydningen af at se på omfanget af formuen fremfor andelen med en positiv, men måske meget lille opsparing.

Den gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformue for de enkelte aldersgrupper er desuden illustreret i Figur 2.1, som bl.a. viser, at de næsthøjeste pensionsformuer findes blandt de 65-74-årige – den aldersgruppe, der nyligt har nået pensionsalderen.

Figur 2.1 Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue fordelt på aldersgrupper (i 1.000 kr.)



Note: Afgrænset til borgere på 25+ år.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Beløbene i Tabel 2.2 og Figur 2.1 fortæller ikke noget om, hvor stor pensionsformue de enkelte aldersgrupper har, når de går på pension, men alene noget om deres pensionsformue i 2014. Pensionssystemet er fortsat under udbygning og er først fuldt udbygget, når LO-lønmodtagerne har indbetalt til pension hele deres arbejdsliv. Det sker efter 2040 og ligger altså nogle årtier ude i fremtiden, selvom indbetalingerne til arbejdsmarkedspensionerne begyndte for snart 20 år siden (Pension og Forsikring 2012a). Så ud over at de ikke-pensionerede borgere i Tabel 2.2 fortsat vil have flere aktive arbejdsår til at opspare pension, vil der også være en større andel af disse borgere, der har opsparet til pension gennem hele deres arbejdsliv, inden de når pensionsalderen.

Det fremgår af Tabel 2.2, at der er betydeligt større spredning i pensionsformuerne blandt de ældre (65+-årige) end blandt de yngre (under 65 år). Dette kommer både til udtryk ved variationskoefficienterne og ved, at der er stor forskel på den gennemsnitlige pensionsformue og median pensionsformuen i de ældste aldersgrupper. Det gælder uanset, om vi ser på de samlede pensionsformuer eller isoleret set på de ikke-beskattede pensionsformuer. I aldersgrupperne over 65 år er der med andre ord større ulighed i fordelingen af pensionsformuerne, og gennemsnittet trækkes betragteligt op af relativt få personer med ekstraordinært høje pensionsformuer. For de 65+-årige under ét er den gennemsnitlige, ikke-beskattede pensionsformue således 950.000 kroner, mens medianen kun er ca. en tredjedel af dette og viser, at halvdelen af de

65+-årige har en ikke-beskattet pensionsformue på under 334.000 kroner, mens den anden halvdel har en ikke-beskattet pensionsformue over 334.000 kroner.

Zoomes der ind på etårige aldersgrupper (se Bilag 1), tegner der sig et endnu tydeligere billede af, at pensionsformuens størrelse følger en arbejdslivscyklus. De største pensionsformuer findes for de 62-årige – altså et par år før den aktuelt gældende folkepensionsalder på 65 år. Op til denne alder sker der en gradvis forøgelse af pensionsformuen for hver etårig aldersgruppe, mens der omvendt for de over 62-årige sker en gradvis reduktion af pensionsformuen, i takt med at flere bliver pensionerede, og de erhvervsaktive pensionsopsparende år med stigende alder kommer til at ligge længere og længere tilbage i tid.

2.1.2 Køn og familiestatus

Tabel 2.3 og Tabel 2.4 viser pensionsformuernes fordeling på henholdsvis køn og familietype. Tabellerne viser overordnet, at køn og familiestatus har væsentlig betydning for pensionsformuens størrelse. Mænd har således en betydeligt større pensionsopsparing end kvinder, ligesom personer, der lever i et ægteskab, har betydeligt højere pensionsopsparing end enlige.

De 25+-årige mænd har i gennemsnit sparet 314.000 kroner mere op til pensionen end kvinderne i samme aldersgruppe. Fokuseres på de ikke-beskattede pensionsformuer, er forskellen tilsvarende 329.000 kroner. I begge tilfælde svarer det til, at mænd sparer ca. 40 % mere op end kvinder. Den samlede pensionsformue for de 25+-årige mænd udgjorde ved udgangen af 2014 i gennemsnit 1.135.000 kroner, mens den for kvinderne var 806.000 kroner. Når mændene har en større pensionsformue end kvinderne, skyldes det til dels, at en lidt mindre andel af kvinderne overhovedet har en pensionsopsparing til at supplere folkepensionen (94 % af kvinderne mod 97 % af mændene). Mere betydningsfuldt er det dog, at pensionsformuen er lavere for de kvinder, der har en pensionsopsparing, sammenlignet med de mænd, der har det. Forklaringen på dette er bl.a., at kvindernes løn generelt ligger lavere, så der bliver indbetalt mindre til arbejdsmarkedspensionerne. Endvidere holder kvinder længere barselsorlov end mænd og mister dermed i forbindelse med barsel en større del af deres normale indkomst end mændene. For de ældre kvinder gælder endvidere, at relativt mange kvinder tidligere var hjemmegående og derfor ikke havde en indtægt, der kunne opspares på en pensionsordning (Danmarks Statistik 2015)⁵.

Tabel 2.3 Pensionsformuer fordelt på køn

Køn	Andel med pensionsformue	Gennemsnitlig pensionsformue			Gennemsnitlig pensionsformue, ej beskattet			N
		Gns.	VK	Median	Gns.	VK	Median	
Kvinde	94,7	805.542	141	450.720	771.357	142	428.423	1.991.464
Mand	97,0	1.134.682	164	642.367	1.085.370	165	612.198	1.904.825
Alle	95,8	966.453	159	533.280	924.872	161	507.383	3.896.289

Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. VK = variationskoefficient = standardafvigelse/gennemsnit.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

⁵ Derudover er det muligt, at kvinder er mindre opmærksomme på den del af pensionsopsparingen, hvor de selv aktivt skal iværksætte tiltag for at øge egen opsparing. Dette spørgsmål belyses ikke i denne rapport.

Tabel 2.4 Pensionsformuer fordelt på familietype

Familietype	Andel med pensionsformue	Gennemsnitlig pensionsformue			Gennemsnitlig pensionsformue, ej beskattet			N
		Gns.	VK	Median	Gns.	VK	Median	
Ægtepar	97,2	1.234.846	144	755.931	1.178.707	146	712.870	2.021.213
Registreret partnerskab	98,6	1.217.928	115	749.263	1.171.766	116	716.213	7.196
Samlevende par	99,5	630.109	142	416.663	608.389	142	402.549	219.861
Samboende par	98,5	681.617	159	353.943	652.865	159	342.392	316.775
Enlige	92,4	680.921	179	299.745	655.137	180	291.803	1.331.244
Alle	95,8	966.453	159	533.280	924.872	161	507.383	3.896.289

Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. Enlige inkluderer ikke hjemmeboende børn. VK = variationskoefficient = standardafvigelse/gennemsnit.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Mænd og kvinder i ægteskab har i gennemsnit en ikke-beskattet pensionsformue, der er 524.000 kroner større end den gennemsnitlige pensionsformue for enlige. Den samlede ikke-beskattede pensionsformue for hver af parterne i et ægteskab udgjorde ved udgangen af 2014 i gennemsnit 1.179.000 kroner, mens den for en enlig i gennemsnit var 655.000 kroner. Forskellen svarer til, at personer i ægteskab i gennemsnit har en pensionsformue, der er 80 % større end den aktuelle pensionsformue for enlige. Forskellen hænger bl.a. sammen med, at der blandt de enlige er flere i de yngre aldersgrupper og flere under uddannelse. Det vil sige befolkningsgrupper, der endnu ikke er erhvervsaktive eller kun i en begrænset årrække har haft et arbejdsliv med indbetalinger til pensionsordninger.

2.1.3 Uddannelse

Tabel 2.5 viser pensionsformuernes fordeling på højest gennemførte uddannelse. Tabellen viser, at uddannelsesniveau har stor betydning for pensionsformuens størrelse, og at den gennemsnitlige pensionsformue systematisk stiger med stigende uddannelsesniveau.

Tabel 2.5 Pensionsformuer fordelt på højest gennemførte uddannelse

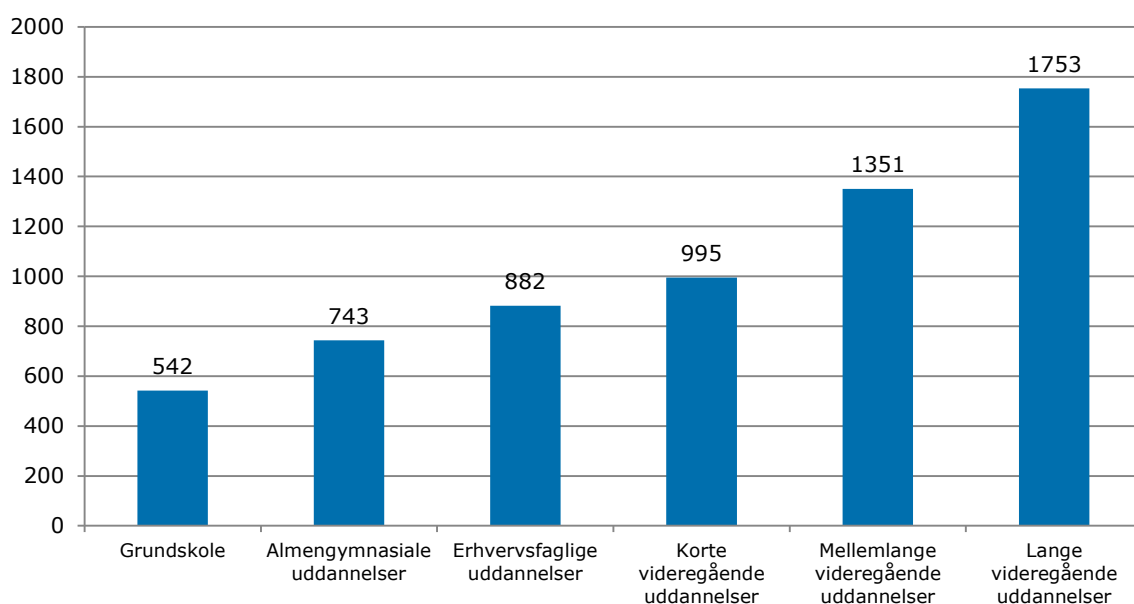
Uddannelse	Andel med pensionsformue	Gennemsnitlig pensionsformue			Gennemsnitlig pensionsformue, ej beskattet			N
		Gns.	VK	Median	Gns.	VK	Median	
Grundskole	91,3	569.101	163	271.453	542.380	163	263.185	984.209
Almengymnasiale uddannelser	98,0	772.799	221	249.920	742.941	224	241.838	135.194
Erhvervsfaglige uddannelser	98,0	930.335	128	621.189	882.068	129	586.394	1.457.745
Korte videregående uddannelser	98,9	1.041.942	136	713.412	994.535	138	678.337	169.057
Mellemlange videregående uddannelser	99,1	1.403.485	134	837.913	1.350.901	135	800.391	665.480
Lange videregående uddannelser	99,2	1.803.627	153	915.002	1.753.247	152	897.488	333.125
Uoplyst uddannelse	77,6	223.295	358	27.989	213.243	355	27.295	151.479
Alle	95,8	966.453	159	533.280	924.872	161	507.383	3.896.289

Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. VK = variationskoefficient = standardafvigelse/gennemsnit.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Personer med lang videregående uddannelse har en gennemsnitlig pensionsopsparing, der er mere end tre gange så stor som den gennemsnitlige pensionsopsparing blandt de borgere, som har grundskole som højeste uddannelse. Sammenlignes personer med lang videregående uddannelse med gruppen af borgere med gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse, er der tilsvarende tale om en dobbelt så stor pensionsopsparing blandt de langvarigt uddannede. En medvirkende forklaring på dette kan være, at nogle af borgerne med grundskole, gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse fortsat er under uddannelse, fx er *i gang med* en lang videregående uddannelse og derfor endnu ikke har haft erhvervsmæssig og økonomisk mulighed for at indbetale til en pensionsordning. Lige så betydningsfuldt er det dog, at pensionssystemet med arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger på et tidligere tidspunkt er blevet implementeret og modnet for personer med lang videregående uddannelse, mens det først er sket senere for erhvervsgrupper med kortere uddannelser. Personer med lang videregående uddannelse har derfor i højere grad end andre uddannelsesgrupper indbetalt til pensionsordninger gennem hele deres arbejdsliv og har i højere grad gjort det gennem obligatoriske pensionsordninger. Hertil kommer, at personer med lang videregående uddannelse typisk er relativt bedre lønnede og som følge heraf typisk også har haft bedre økonomiske forudsætninger for at opspare pension via individuelle pensionsordninger.

Figur 2.2 Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue efter uddannelse (i 1.000 kr.)



Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. Der er set bort fra personer med uoplyst uddannelse.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Forskellen mellem uddannelsesgruppernes gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformuer er illustreret i Figur 2.2. Hvor den gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformue er 542.000 kroner blandt de grundskoleuddannede, er den 743.000 kroner for personer med almengymnasial uddannelse og 882.000 kroner for personer med erhvervsfaglig uddannelse. Med stigende uddannelse stiger pensionsformuen herefter fra 995.000 kroner for de kort videregående uddannede til 1.351.000 kroner blandt de mellemlangt videregående uddannede for sluttelig at være 1.753.000 kroner blandt de langt videregående uddannede.

Tabel 2.5 viser desuden, at der blandt de borgere, som har grundskole som højeste uddannelse, er en relativ stor restgruppe, som *ikke* har en pensionsopsparing. 91,3 % af de grundskole-

uddannede har en pensionsformue. Dette betyder omvendt, at 8,7 % af de 25+-årige med grundskole som højeste uddannelse ikke har en pensionsformue.

Ved tolkningen af de gennemsnitlige pensionsformuer er det fortsat vigtigt at være opmærksom på, at gennemsnittet kan dække over betydelige forskelle mellem de enkelte borgere i gruppen. Variationskoefficienterne i Tabel 2.5 viser, at der særligt for gruppen af borgere med almen-gymnasial uddannelse er stor variation i de individuelle pensionsformuer. Uligheden i pensionsformue er med andre ord større for borgere med almen-gymnasial uddannelse end for andre uddannelsesgrupper.

2.1.4 Skattepligtig indkomst

Sammenligner man de enkelte borgeres pensionsformue i 2014 med størrelsen af borgerens skattepligtige indkomst i samme år, er der en tæt sammenhæng. Jo større skattepligtig indkomst i 2014, jo større er pensionsformuen ved udgangen af 2014. Indkomst og pensionsformue er med andre ord meget tæt forbundne⁶.

I Tabel 2.6 vises pensionsformuernes fordeling på indkomstintervaller. Ikke overraskende fremgår det, at den skattepligtige indkomst har meget stor betydning for pensionsformuens størrelse, og at den gennemsnitlige pensionsformue systematisk stiger med stigende indkomst.

Tabel 2.6 Pensionsformuer fordelt på skattepligtig indkomst i 2014

Indkomst, kroner	Andel med pensionsformue	Gennemsnitlig pensionsformue			Gennemsnitlig pensionsformue, ej beskattet			N
		Gns.	VK	Median	Gns.	VK	Median	
0-100.000	89,5	372.608	275	124.416	350.480	277	120.283	330.248
100.000-<200.000	92,5	423.695	147	234.172	399.057	145	228.071	1.447.049
200.000-<300.000	98,9	979.237	107	706.459	936.631	108	672.913	1.165.958
300.000-<400.000	99,4	1.574.257	98	1.095.577	1.513.103	99	1.047.020	544.816
400.000-<500.000	99,5	2.013.844	100	1.391.730	1.939.034	100	1.342.933	202.726
500.000-<600.000	99,5	2.344.568	98	1.644.674	2.265.097	97	1.595.058	86.795
600.000-<700.000	99,6	2.681.946	98	1.902.857	2.590.748	98	1.844.117	43.630
700.000-<800.000	99,5	3.021.026	98	2.145.658	2.921.161	98	2.078.976	24.398
800.000-<900.000	99,5	3.397.583	96	2.380.058	3.287.476	96	2.315.163	14.356
900.000-<1.000.000	99,3	3.672.996	106	2.503.493	3.546.728	106	2.427.154	9.176
>=1.000.000	99,0	5.344.560	145	3.373.701	5.166.327	146	3.263.505	27.137
Alle	95,8	966.453	159	533.280	924.872	161	507.383	3.896.289

Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. VK = variationskoefficient = standardafvigelse/gennemsnit.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

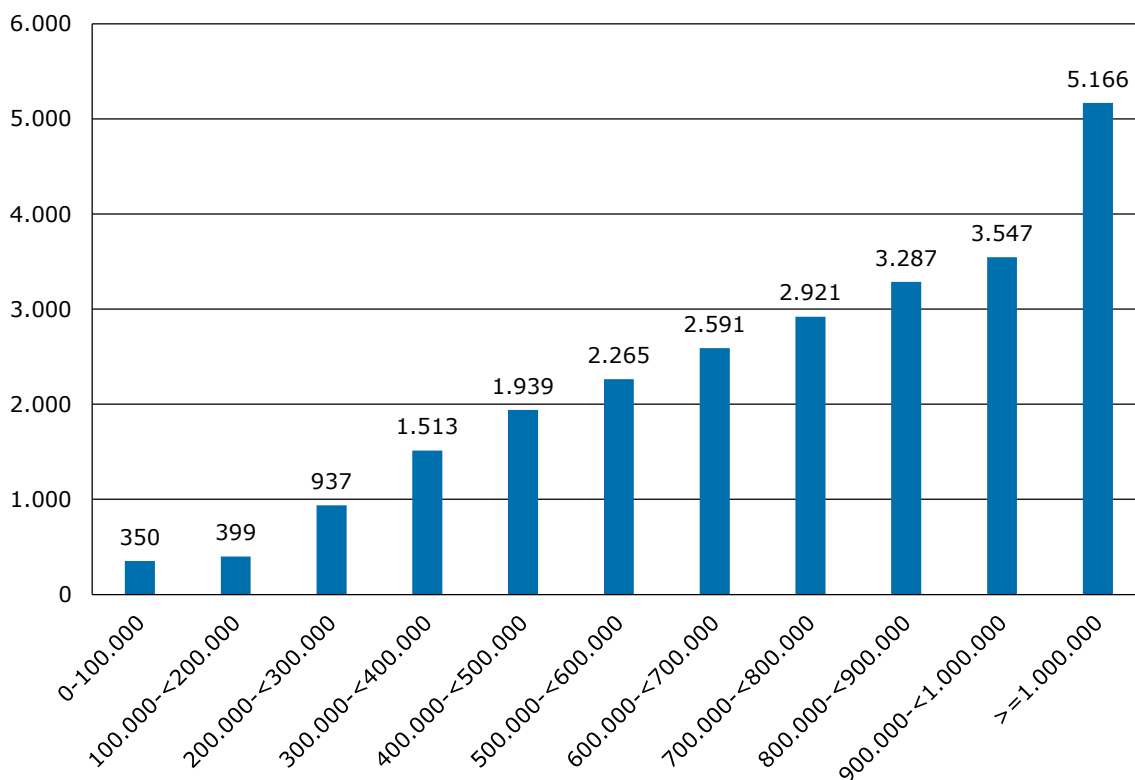
Det fremgår også af variationskoefficienterne i Tabel 2.6, at der særligt for lavindkomstgrupperne med under 200.000 kroner i årsindkomst og for højindkomstgruppen med over 1 mio. kroner i indkomst er stor variation i de individuelle pensionsformuer. Uligheden i pensionsformue er med andre ord størst for lavindkomst- og højindkomstgrupperne. For lavindkomstgrupperne skal dette bl.a. ses i lyset af, at 8-10 % af disse grupper aktuelt ikke har en pensionsformue. Dette kan både omfatte 25+-årige, der forsat er under uddannelse og endnu ikke har

⁶ På individniveau er korrelationskoefficienten mellem pensionsformue og skattepligtig indkomst 0,46 (skattepligtig indkomst er her 99 % trimmet, dvs. at der er set bort fra den ene procent af borgerne, der har den højeste indkomst).

påbegyndt indbetaling til en arbejdsmarkedspension, men også lavindkomstgrupper, førtidspensionister, kontanthjælpsmodtagere mv. med en ringe arbejdsmarkedstilknytning.

Forskellen mellem indkomstgruppernes gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformuer er illustreret i Figur 2.3. Hvor den gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformue er 5,2 mio. kroner for borgere med over 1 mio. kroner i årsindkomst og 3,3-3,5 mio. kroner for borgere med 800.000-1 mio. kroner i årsindkomst, er pensionsformuen under 400.000 kroner for de borgere, der har en aktuel årsindkomst på under 200.000 kroner.

Figur 2.3 Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue efter skattepligtig indkomst i 2014 (i 1.000 kr.)



Note: Afgrænset til borgere på 25+ år.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Ved tolkningen af denne deskriptive analyse er det vigtigt at være opmærksom på, at pensionsformuen er en *beholdning* (stock) på et givet tidspunkt, mens den skattepligtige indkomst er et udtryk for den *årlige* indtjening. I praksis vil pensionsformuens størrelse på et givet tidspunkt være en *kumulativ* effekt af indeværende og tidligere års indkomst. Ved pensionsalderen vil den enkelte borgers pensionsformue således være et kumulativt udtryk for indkomst og pensionsindbetalinger over hele arbejdslivet.

2.1.5 Socioøkonomisk status

I sammenhæng med betydningen af borgernes alder, uddannelse og indkomst har også borgernes aktuelle socioøkonomiske status betydning for pensionsformuens nuværende størrelse⁷.

⁷ For nærmere beskrivelse af variabelen socioøkonomisk status henvises til Danmarks Statistik (1997): Danmarks Statistiks Socioøkonomiske Klassifikation. <https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/GetPubFile.aspx?id=4799&sid=socio>

Det fremgår af Tabel 2.7 og Figur 2.4, at de største gennemsnitlige pensionsformuer findes blandt topledere og lønmodtagere med arbejde, som forudsætter færdigheder på højeste niveau. Omvendt har elever under uddannelse, arbejdsløse og førtidspensionister de mindste pensionsformuer. Hvor topledere og lønmodtagere på højeste niveau i gennemsnit har en ikke-beskattet pensionsformue på henholdsvis 2,4 mio. og 1,5 mio. kroner, har de borgere, der aktuelt er arbejdsløse eller førtidspensionister, en ikke-beskattet pensionsformue på henholdsvis 315.000 og 556.000 kroner. Blandt de arbejdsløse er der dog flere, der har haft en arbejdsmarkedstilknytning og indbetalt til en pensionsordning, end det er tilfældet blandt førtidspensionisterne. Hvor det er 1 % af de arbejdsløse, der *ikke* har en pensionsformue, drejer det sig om næsten 5 % af førtidspensionisterne.

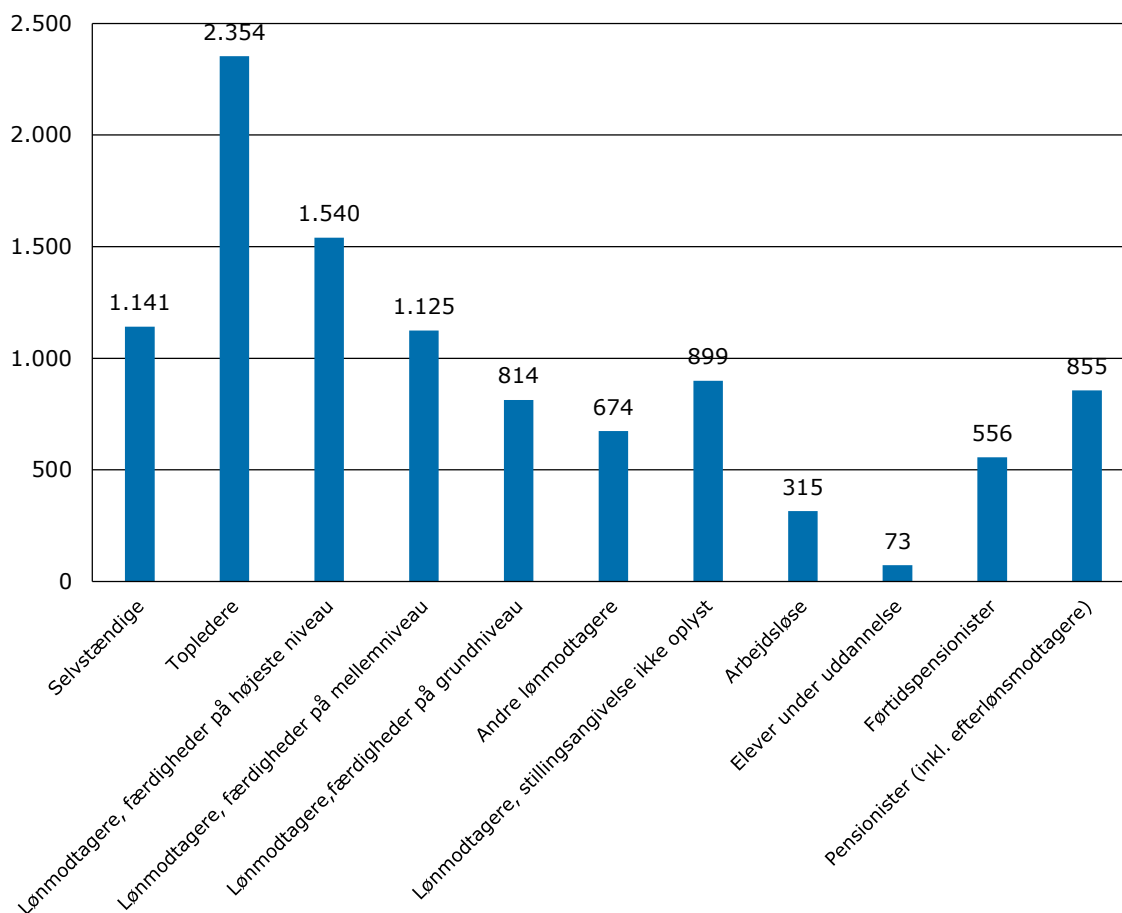
Tabel 2.7 Pensionsformuer fordelt på socioøkonomisk status

Branche	Andel med pensionsformue	Gennemsnitlig pensionsformue			Gennemsnitlig pensionsformue, ej beskattet			N
		Gns.	VK	Median	Gns.	VK	Median	
Selvstændige	98,0	1.206.801	218	469.287	1.140.835	222	431.143	167.076
Topledere i virksomheder, organisationer og den offentlige sektor	99,9	2.439.855	143	1.549.348	2.353.586	144	1.495.749	97.336
Lønmodtagere i arbejde, der forudsætter færdigheder på højeste niveau	99,9	1.587.664	119	987.253	1.539.528	120	958.776	394.062
Lønmodtagere i arbejde, der forudsætter færdigheder på mellem niveau	99,9	1.174.608	117	799.401	1.124.501	119	763.283	469.934
Lønmodtagere i arbejde, der forudsætter færdigheder på grundniveau	99,9	852.822	98	667.942	813.748	98	637.536	749.989
Andre lønmodtagere	99,8	708.955	107	591.422	674.026	108	563.769	173.741
Lønmodtagere, stillingsangivelse ikke oplyst	99,4	950.846	195	553.012	899.152	199	521.888	219.266
Arbejdsløse	99,0	326.525	180	156.523	315.422	180	154.041	223.037
Elever under uddannelse	95,0	75.531	303	22.404	73.443	304	22.166	55.914
Førtidspensionister	95,2	573.783	181	209.045	556.399	182	203.996	226.365
Pensionister (inkl. efterlønsmodtagere)	88,1	899.534	159	357.129	855.478	160	342.139	1.017.116
Restkategori (inkl. missing)	82,1	543.715	261	94.505	523.902	263	92.378	102.453
Alle	95,8	966.453	159	533.280	924.872	161	507.383	3.896.289

Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. VK = variationskoefficient = standardafvigelse/gennemsnit.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Figur 2.4 Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue efter socioøkonomisk status (i 1.000 kr.)



Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. Der er set bort fra personer med uoplyst uddannelse.
Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

2.1.6 Branche

I Tabel 2.8 rettes blikket med pensionsformuernes fordeling på branche. Bemærk, at der i tabellen er set bort fra 65+-årige, da denne aldersgruppe typisk er pensionister og derfor ikke har en aktuell branchetilknytning.

Tabel 2.8 viser, at stort set alle borgere med en aktuell arbejdsmarkeds- og branchetilknytning har en pensionsopsparing. For alle brancher er det således minimum 99,4 %, der har pensionsformue.

At stort set alle borgere i alle brancher *har* en pensionsformue betyder ikke, at pensionsformuens størrelse er den samme i alle brancher. Tværtimod er den gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformue fire gange højere i branchen med de højeste pensionsformuer end i branchen med de laveste pensionsformuer. De klart højeste gennemsnitlige pensionsformuer findes blandt de beskæftigede inden for Finansiering og forsikring. Disse efterfølges med hensyn til pensionsformuens størrelse af beskæftigede inden for Information og kommunikation samt inden for Offentlig administration. Omvendt skiller Landbrug, skovbrug og fiskeri sig ud som den branche, hvor der er de mindste gennemsnitlige pensionsformuer.

Tabel 2.8 Pensionsformuer for 25-64-årige fordelt på branche

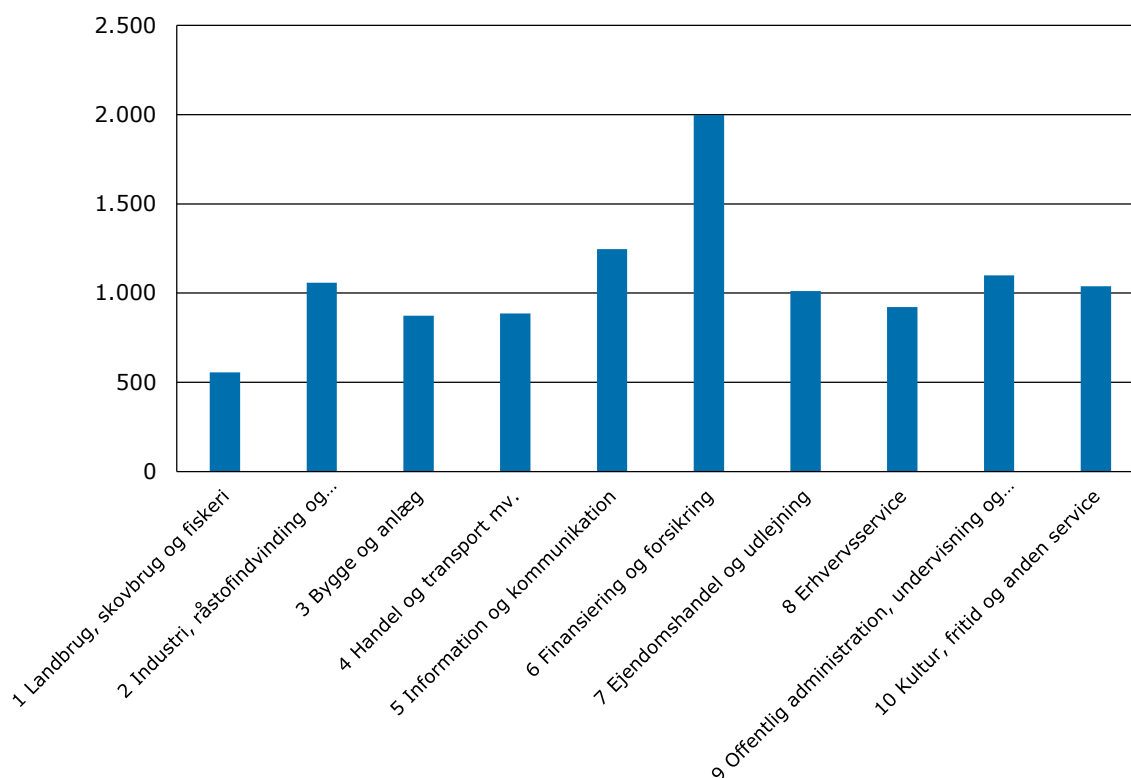
Branche	Andel med pensionsformue	Gennemsnitlig pensionsformue			Gennemsnitlig pensionsformue, ej beskattet			N
		Gns.	VK	Median	Gns.	VK	Median	
1 - Landbrug, skovbrug og fiskeri	99,4	593.017	154	326.109	556.460	156	308.178	23.893
2 - Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	99,9	1.110.021	104	916.021	1.057.700	105	873.104	272.590
3 - Bygge og anlæg	99,8	918.576	106	769.990	873.326	107	735.786	111.547
4 - Handel og transport mv.	99,9	922.205	133	624.904	886.439	135	599.372	402.650
5 - Information og kommunikation	99,8	1.284.947	123	798.290	1.245.811	123	776.600	78.834
6 - Finansiering og forsikring	99,9	2.117.282	143	1.494.322	1.998.373	147	1.392.369	72.219
7 - Ejendomshandel og udlejning	99,8	1.067.330	148	790.510	1.011.418	152	745.627	26.743
8 - Erhvervsservice	99,8	958.727	147	612.169	922.326	148	588.953	206.465
9 - Offentlig administration, undervisning og sundhed	99,9	1.137.826	119	718.258	1.099.903	121	687.517	751.735
10 - Kultur, fritid og anden service	99,8	1.081.779	122	699.675	1.038.628	124	666.301	72.701
Uoplyst branche	95,9	626.117	215	233.069	598.949	216	225.465	851.154
Alle	98,7	953.897	148	586.698	915.564	149	560.554	2.870.594

Note: Afgrænset til borgere på 25-64 år. Der er set bort fra 63 personer med uoplyst aktivitet. VK = variationskoefficient = standardafvigelse/gennemsnit.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Den gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformue for de enkelte brancher er desuden illustreret i Figur 2.5.

Figur 2.5 Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue efter branche (i 1.000 kr.)



Note: Afgrænset til borgere på 25-64 år. Der er set bort fra personer med uoplyst branche.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM

2.1.7 Opsummering

Opsummerende havde de 25+-årige i Danmark i 2014 en samlet pensionsformue på 3.766 mia. kroner, svarende til en gennemsnitlig pensionsformue på 967.000 kroner pr. person. Af disse udgjorde de ikke beskattede pensionsformuer i alt 3.604 mia. kroner, svarende til en gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue på 925.000 kroner pr. borger på 25 år og derover.

Størrelsen på den enkelte borgers pensionsformue afhænger af køn, alder og en række socioøkonomiske forhold. Den deskriptive bivariate analyse har fx vist følgende:

- Mænd har højere pensionsformue end kvinder
- De 55-64-årige er p.t. den mest formuende aldersgruppe
- Jo højere uddannelse, jo højere pensionsformue
- Jo højere skattepligtig indkomst, jo højere pensionsformue
- Topledere og lønmodtagere på højeste færdighedsniveau er de socioøkonomiske grupper, der har den største gennemsnitlige pensionsformue, mens arbejdsløse og førtidspensionister omvendt har den mindste pensionsformue
- Beskæftigede inden for Finansiering/forsikring, Information/kommunikation og Offentlig administration har højere pensionsformuer end i andre brancher, mens Landbrug/skovbrug/fiskeri omvendt er den branche, hvor der er de mindste pensionsformuer.

I ovenstående deskriptive analyser er disse faktorer behandlet én for én. I praksis er faktorerne ikke uafhængige, men er i større eller mindre udstrækning indbyrdes korrelerede. For eksempel har både alder, uddannelse og socioøkonomisk status betydning for, hvor stor indkomsten er. I

praksis afhænger pensionsformuens størrelse derfor af et mere komplekst samspil mellem disse og andre faktorer. I det følgende afsnit undersøges det i en multivariat analyse, hvilken betydning køn, alder, uddannelse, indkomst, socioøkonomisk status og branche har for pensionsformuens størrelse, når der er taget højde for den indbyrdes betydning af disse faktorer.

2.2 Multivariat analyse af forskelle i de enkelte borgeres pensionsformuer

I dette afsnit beskrives resultater af nogle simple regressionsanalyser, hvor den afhængige variabel er den individuelle pensionsformue i 2014, og de forklarende variabler inkluderer alder, indkomst, køn, familietype, uddannelse og socioøkonomisk status. Analysen foretages separat for alle 25+-årige og for den aldersgruppe, der udgør arbejdsstyrken, dvs. de 25-64-årige. I analysen for de 25-64-årige inkluderes erhvervs erfaring og branche.

Indledningsvis skal det præciseres, at der ikke er tale om en kausal analyse. Man kan således ikke tolke parameter-estimerne som udtryk for årsagssammenhænge, men udelukkende se dem som korrelationer mellem den forklarende variabel og den afhængige – når der også er taget højde for de øvrige variable i modellen.

Regressioner er gennemført som OLS-regressioner. Koefficienten på 4,272 for indkomst i den første kolonne i Tabel 2.9 nedenfor skal tolkes således, at en forøgelse af den aktuelle årsindkomst med 1.000 kroner hænger sammen med en stigning i pensionsformuen på 4.272 kroner, når der er kontrolleret for betydningen af alder, køn, uddannelse, familietype og socioøkonomisk status. For den del af borgerne, der fortsat er i den erhvervsaktive alder (kolonne 2), gælder, at når der endvidere er kontrolleret for branche og antal års erhvervs erfaring, så følges en forøgelse af den aktuelle årsindkomst med 1.000 kroner af en forøgelse af den aktuelle pensionsformue med 2.945 kroner. Disse estimer kan forekomme ganske høje. Det skyldes, at pensionsformuen er en beholdning (stock), mens indkomsten er en løbende årlig indtægt (flow). Estimatet er således ikke et udtryk for opsparingskvoten, men skal i stedet ses i lyset af en mangeårig opsparing. Folk med høj indkomst i ét år vil i gennemsnit også have relativt høje indkomster i årene op til og derfor også spare mere op til pension. For den fulde regressionsmodel med standardfejl og alderseffekter henvises til Bilag 2.

Tabel 2.9 Regressionsanalyse af individforskelle i pensionsformue 2014 (i 1.000 kr.)

	Alle 25+-årige OLS	25-64-årige OLS	Partiel forklaringskraft
Indkomst			0,0967
Skattepligtig indkomst (centreret)	4,272***	2,945***	
Skattepligtig indkomst, logaritmisk (centreret)			
Køn			0,0003
Kvinde	-103,692***	-42,478***	
Familietype			0,0014
Ægtepar (referencegruppe)			
Registreret partnerskab	-35,201**	-4,983	
Samlevende par	-138,086***	-85,815***	
Samboende par	-151,501***	-96,295***	
Enlig (herunder også ikke hjemmeboende børn)	-190,688***	-85,034***	
Uddannelse			0,0132
Grundskole (ref.)			
Almengymnasiale uddannelser	243,366***	213,531***	
Erhvervsfaglige uddannelser	154,086***	29,841***	

	Alle 25+-årige OLS	25-64-årige OLS	Partiel forklaringskraft
Korte videregående uddannelser	228,205***	134,792***	
Mellemlange videregående uddannelser	527,030***	339,916***	
Lange videregående uddannelser	548,234***	460,226***	
Manglende oplysning om uddannelse	55,779***	209,953***	
Socioøkonomisk status			0,0190
Selvstændige	33,451***	372,911***	
Lønmodtager i arbejde-færdigheder på grundniveau (ref.)			
Lønmodtager i arbejde-færdigheder på mellemniveau	-92,062***	-32,960***	
Lønmodtager i arbejde-færdigheder på højeste niveau	-137,566***	104,043***	
Andre lønmodtagere	-65,401***	-16,388***	
Lønmodtager, stillingsangivelse ikke oplyst	-128,801***	-8,928**	
Arbejdsløse	35,818***	107,295***	
Pensionister (inkl. efterlønsmodtager)	-477,721***	-482,739***	
Elever, under uddannelse	371,837***	370,429***	
Førtidspensionister	-318,548***	72,787***	
Andre	531,195***	568,216***	
Restkategori (inkl. missing)	79,335***	250,669***	
Erhvervs erfaring			0,0650
Erhvervs erfaring (centreret)		42,741***	
Branche			0,0083
Landbrug, skovbrug og fiskeri		-7,670	
Kultur, fritid og anden service		43,457***	
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed		-99,414***	
Bygge og anlæg		-32,016***	
Handel og transport mv. (ref.)			
Information og kommunikation		-46,368***	
Finansiering og forsikring		516,438***	
Ejendomshandel og udlejning		-93,385***	
Erhvervsservice		-78,259***	
Offentlig administration, undervisning og sundhed		82,731***	
Ikke i arbejde		108,489***	
Konstant	-15,091***	-170,011***	
Aldersdummier inkluderet	JA	JA	0,2099
Justeret R ²	0,365	0,419	0,419
Pseudo R ²			
Antal observationer	3.896.289	2.870.531	

Note: * p<0.05, ** p<0.01, *** p<0.001.

Skattepligtig indkomst er 99 % trimmet, dvs. der er set bort fra den ene procent af borgerne, som har den højeste pensionsformue. Skattepligtig indkomst og erhvervs erfaring er centreret omkring den gennemsnitlige pensionsformue for hver etårige aldersgruppe.

Kolonnen med "Partiel forklaringskraft" viser den pågældende variabels relative forklaringskraft i OLS-modellen med 25-64-årige. Den partielle forklaringskraft er opgjort som den maksimale forøgelse af R², der kan opnås ved at inkludere det pågældende sæt af variable i analysen⁸.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

⁸ Partiel R² = (R²-R²_k)/(1- R²_k), hvor R² er R² i den fulde regression og R²_k er R² af regressionen, hvis den pågældende variabel er udeladt.

Resultaterne i Tabel 2.9 viser også, at kvinder og personer, der bor alene, har lavere pensionsopsparing, selv når der er kontrolleret for fx indkomst, og at personer med længerevarende uddannelse har en betydeligt højere opsparing (ca. 500.000 kroner for de 25+-årige i kolonne 1) end personer med grundskole som højeste uddannelse. Når der er kontrolleret for indkomst, er dette i nogen grad et udtryk for forskelle i adfærd (og ikke bare i muligheder), men skyldes også andre faktorer, fx at højtuddannede i højere grad end lavere uddannede har jobs, hvor pensioner er en fremtrædende del af den samlede kompensationspakke. Så selvom pensioner (stort set) ikke er en del af den skattepligtige indkomst, så går den skattepligtige indkomst alligevel hånd i hånd med niveauet af pensioner – navnlig for de højt uddannede. Det kan skyldes en række faktorer. For eksempel er det muligt, at der er forskelle i præferencer, og at højt uddannede i gennemsnit har et større ønske om at udskyde forbrug i dag med øgede forbrugsmuligheder, når de er pensionister. Det kan også skyldes, at de er beskæftigede i jobs, som i højere grad har pensionsordninger tilrettelagt for medarbejderne, og hvor en større del af lønnen kommer i form af pension.

Den socioøkonomiske status er også korreleret med pensionsformuerne. Selvstændige estimeres til – alt andet lige⁹ - at have en særlig høj pensionsformue. Dette er formentlig udtryk for, at selvstændige har mulighed for en gunstigere beskatning ved at opspare til pension fremfor indkomst, og at de har mere frihed til at justere på dette over tid. Omvendt har pensionister og førtidspensionister en lavere gennemsnitlig pensionsformue end de øvrige 25+-årige socioøkonomiske grupper¹⁰.

For kolonne 2 med de 25-64-årige er erhvervs erfaring og branche også inkluderet som forklarende variabler. Antallet af års erhvervs erfaring har en selvstændig rolle, selv når der er kontrolleret for alder mv. Ét års mere erfaring går hånd i hånd med en pensionsformue, der er 42.741 kroner højere.

Branche er også signifikant korreleret med pensionsformue, selv når man kontrollerer for en række andre faktorer. Navnlig er det bemærkelsesværdigt, at arbejdstagere inden for "Finansiering og forsikring" i gennemsnit har 516.438 kroner mere i pensionsopsparing end referencegruppen "Handel og transport". Dette afspejler, at høje lønninger (som der her er kontrolleret for) ofte går hånd i hånd med en højere pensionsindbetalingsrate og tilsammen øger uligheden i de samlede kompensationspakker, som arbejdstagere tilbydes, samt at der herudover er en særlig pensionsopsparingstilbøjelighed for beskæftigede i finansierings- og forsikringsbranchen. Dette kan hænge sammen med, at det er en branche, som formentlig har særlig fokus på pension og selv i nogen grad udbyder pensionsprodukter. Derudover bemærkes, at ansatte inden for Offentlig administration, undervisning og sundhed i gennemsnit har en pensionsformue, der er 82.731 kroner højere end referencegruppen. Det skyldes formentlig, at pensionsopsparing er en obligatorisk ordning inden for den offentlige sektor.

I kolonne 3 er vist den partielle forklaringskraft for hver gruppe af variable inkluderet i OLS-regressionen i kolonne 2. Ses der bort fra alder, er indkomst ikke overraskende den variabel, der forklarer mest af variationen i pensionsopsparinger. Derimod er det måske mere overraskende, at selvom både køn og familietype er statistisk meget signifikant korreleret med pensionsformuen, så spiller de en relativ beskeden rolle til at forklare forskellene i borgernes pensionsformue. Uddannelse, socioøkonomisk status og især erhvervs erfaring forklarer betydeligt mere end køn og familietype.

⁹ I fortolkningen af resultaterne ses der bort fra restkategorien og fra elever, da disse er relativt små og meget sammensatte socioøkonomiske grupper, og derfor knytter der sig væsentlig usikkerhed til estimatet for disse grupper.

¹⁰ Det fremgår også af tabellen, at lønmodtagere med stigende færdighedsniveau indbetaler mindre til pension, når der er kontrolleret for alder, indkomst, uddannelse mv. Dette resultat er umiddelbart overraskende og vanskeligt at fortolke.

3 Pensionsformuer fordelt på regioner og kommunetyper

Befolkningens demografiske og socioøkonomiske sammensætning er ikke den samme overalt i landet, men varierer på tværs af regioner og kommuner. De forskelle, vi i kapitel 2 så mellem forskellige befolkningsgruppers pensionsformuer, afspejles derfor også i, at der er forskelle i pensionsformuernes størrelse på tværs af regioner og kommuner.

I dette kapitel beskrives først forskelle i borgernes pensionsformuer på tværs af de fem danske regioner. Dernæst beskrives forskellen på tværs af forskellige kommunetyper, inkl. eventuelle variationer mellem forskellige aldersgrupper.

I det efterfølgende kapitel 4 beskrives tilsvarende forskelle i borgernes pensionsformuer på tværs af 98 kommuner.

3.1.1 Fordeling på regioner

Tabel 3.1 viser pensionsformuernes fordeling på de fem regioner. Det fremgår, at såvel andelen af borgerne, der *har* en pensionsformue, som den gennemsnitlige pensionsformue for 25+-årige borgere i regionen, er højest i Region Hovedstaden og omvendt lavest i Region Nordjylland. Hvor 96,3 % af de 25+-årige borgere i Region Hovedstaden på nuværende tidspunkt har en pensionsopsparing, er andelen ca. 1,5 procentpoint lavere i Region Nordjylland (94,9 %). På tværs af alle 25+-årige borgere, uanset om de aktuelt har en pensionsformue eller ej, er den gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformue på ca. 1 mio. kroner pr. borger i Region Hovedstaden, mens den er ca. 850.000 kroner i Region Nordjylland.

Tabel 3.1 Pensionsformuer fordelt på regioner

Region	Andel med pensionsformue		Gennemsnitlig pensionsformue		Gennemsnitlig pensionsformue, ej beskattet			N
	Gns.	Gns.	VK	Median	Gns.	VK	Median	
81 Nordjylland	94,9	895.067	142	528.833	848.949	144	498.024	405.067
82 Midtjylland	95,9	930.267	151	543.478	885.437	152	514.483	867.589
83 Syddanmark	95,4	914.270	151	538.690	870.571	153	508.643	837.033
84 Hovedstaden	96,3	1.036.896	178	493.464	999.126	179	475.261	1.206.351
85 Sjælland	96,0	999.215	142	588.357	960.794	142	562.271	580.249
Alle	95,8	966.453	159	533.280	924.872	161	507.383	3.896.289

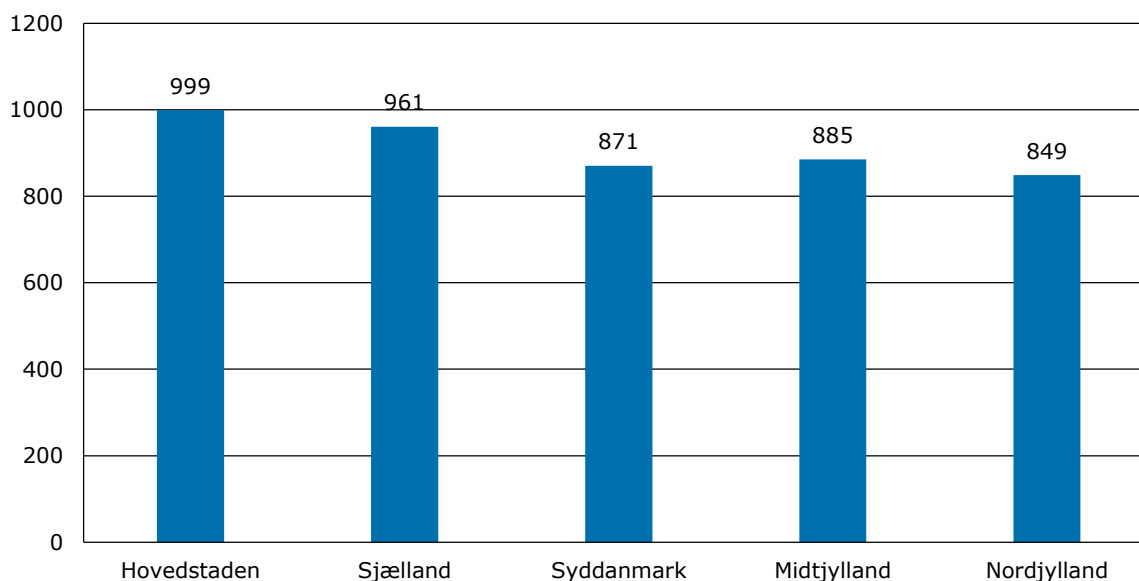
Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. VK = variationskoefficient = standardafvigelse/gennemsnit.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Forskellen mellem den gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformue i de fem regioner er desuden illustreret i Figur 3.1.

For oplysninger om pensionsformuerne i de enkelte kommuner henvises til kapitel 4.

Figur 3.1 Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue efter region (i 1.000 kr.)



Note: Afgrænset til borgere på 25+ år.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Figur 3.1 illustrerer, at borgernes gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformue er højest i Region Hovedstaden og Region Sjælland og omvendt lavest i Region Nordjylland og Region Syddanmark. Fra regionen med den højeste gennemsnitlige pensionsformue til regionen med den laveste er der en forskel i borgernes gennemsnitlige pensionsformue på 150.000 kroner.

Ved tolkningen af resultaterne er det vigtigt at være opmærksom på, at gennemsnittet kan dække over betydelige forskelle i de enkelte borgeres pensionsformuer, ligesom der kan være forskelle i, hvor meget de enkelte borgeres pensionsformuer varierer inden for de enkelte regioner. Tabel 3.1 viser således, at der er større *variation* mellem de enkelte borgeres pensionsformue i Region Hovedstaden end i de øvrige regioner (jf. variationskoefficienterne i Tabel 3.1). Den høje gennemsnitlige pensionsformue i Region Hovedstaden dækker med andre ord over, at der er relativt mange borgere med en lav pensionsformue i Region Hovedstaden, men at det samtidig også er i Region Hovedstaden, at der er en større hyppighed af enkeltborgere med en ekstraordinært høj pensionsformue.

De relativt store variationer i pensionsformuerne i Region Hovedstaden afspejles også i, at *median*-pensionsformuen er *lavere* i Region Hovedstaden end i de øvrige regioner. Hvor halvdelen af borgerne i Region Hovedstaden har en ikke-beskattet pensionsformue på 475.000 kroner eller derover, er det tilsvarende tal fx små 25.000 kroner højere i Region Nordjylland (498.000 kroner). Den større ulighed i pensionsformuerne i Region Hovedstaden giver sig dermed udslag i, at Region Hovedstaden både kendetegnes ved at være den region, hvor borgerne har den højeste *gennemsnitlige* pensionsformue, og den region hvor *median*-pensionsformuen er lavest.

3.1.2 Fordeling på kommunetyper

Nedenfor flyttes fokus væk fra den regionale struktur og rettes i stedet mod pensionsformuernes fordeling på tværs af fire kommunetyper:

- Bykommuner
- Mellemkommuner

- Landkommuner
- Yderkommuner

Inddelingen i kommunetyper er baseret på den inddeling i 35 bykommuner, 17 mellemkommuner, 30 landkommuner og 16 yderkommuner, som er udviklet af Danmarks Jordbrugsforskning (2006) og bl.a. anvendes i de årlige regional og landdistriktpolitiske redegørelser fra regeringen (se fx Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter 2012:11).

Tabel 3.2 viser pensionsformuernes fordeling på de fire kommunetyper. Det fremgår, at såvel andelen af borgere, der *har* en pensionsformue, som den gennemsnitlige pensionsformue, er højest i bykommuner og lavest i yderkommuner. 96,4 % af de 25+-årige borgere i bykommunerne har aktuelt en pensionsformue, mens det tilsvarende er 94,1 % af borgerne i yderkommunerne. På samme vis er den gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformue på 1.015.000 kroner i bykommunerne, mens den er 882.000 kroner i yderkommunerne. Forskellen mellem den gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformue i de fire kommunetyper er desuden illustreret i Figur 3.2.

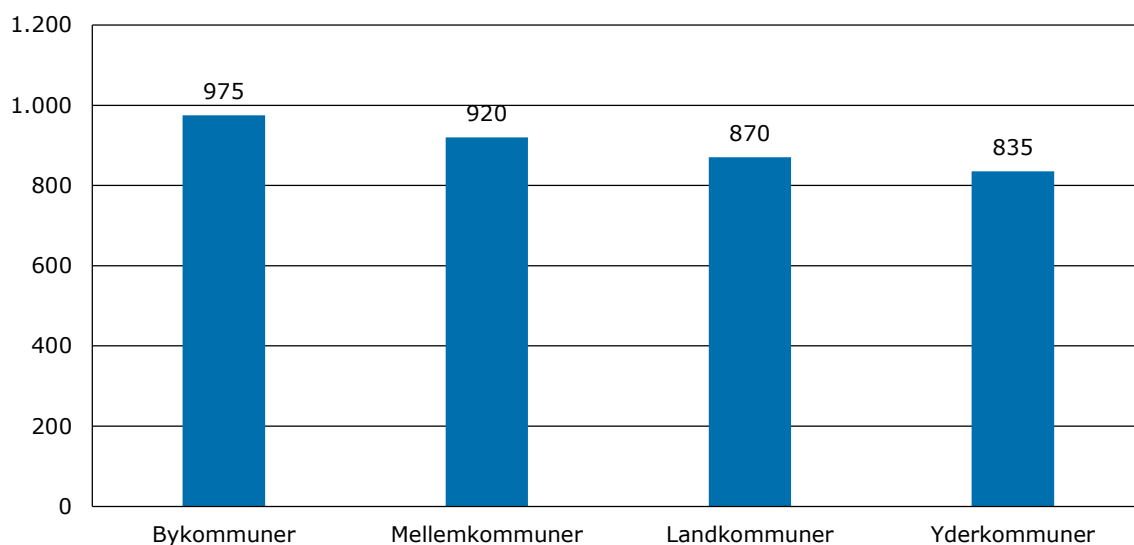
Tabel 3.2 Pensionsformuer fordelt på kommunetyper

Kommunetype	Andel med pensionsformue	Gennemsnitlig pensionsformue			Gennemsnitlig pensionsformue, ej beskattet			N
	Gns.	Gns.	VK	Median	Gns.	VK	Median	
Bykommune	96,4	1.014.650	173	501.066	975.321	174	480.700	1.852.633
Mellemkommune	96,1	960.603	143	576.590	919.902	144	549.342	613.919
Landkommune	95,3	914.450	142	554.785	870.191	143	523.705	1.081.532
Yderkommune	94,1	881.819	145	539.602	835.021	147	506.865	348.140
Alle	95,8	966.453	159	533.280	924.872	161	507.383	3.896.289

Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. VK = variationskoefficient = standardafvigelse/gennemsnit.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Figur 3.2 Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue efter kommunetype (i 1.000 kr.)



Note: Afgrænset til borgere på 25+ år.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Tabel 3.3 viser pensionsformuernes fordeling på de fire kommunetyper, men afgrænset, så kun 65+-årige borgere indgår.

For alle fire kommunetyper gælder, at andelen af 65+-årige, der har en pensionsformue, er betydeligt lavere end det, der gør sig gældende for alle aldersgrupper under ét (jf. den tidligere Tabel 3.2). Forskellen er mest udtalt i yderkommunerne, hvor gennemsnitligt 83 % af de 65+-årige har en aktuel pensionsopsparing, mens det er tilfældet for 95 % af alle borgerne i yderkommunerne.

Ser man på pensionsformuernes størrelse, er mønstret for de 65+-årige det samme som for borgerne under ét. De højeste gennemsnitlige pensionsformuer findes således i bykommunerne, mens de laveste findes i yderkommunerne. Forskellen mellem by- og yderkommuner er dog større for de 65+-årige. Hvor den gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformue for borgerne under ét er 17 % større i bykommunerne end i yderkommunerne, (jf. Tabel 3.2), så er den tilsvarende forskel mellem by- og yderkommuner 56 % for de 65+-årige ifølge Tabel 3.3.

Tabel 3.3 Pensionsformuer for 65+-årige fordelt på kommunetyper

Kommunetype	Andel med pensionsformue	Gennemsnitlig pensionsformue			Gennemsnitlig pensionsformue, ej beskattet			N
		Gns.	Gns.	VK	Median	Gns.	VK	
Bykommune	90,0	1.191.684	185	423.603	1.134.991	187	404.403	440.337
Mellekommune	88,2	933.982	172	351.237	887.352	173	337.332	164.578
Landkommune	86,1	848.429	178	299.761	802.383	180	288.489	312.583
Yderkommune	83,3	773.277	180	259.019	727.630	182	247.400	108.177
Alle	87,8	1.001.595	185	347.764	950.926	187	333.694	1.025.675

Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. VK = variationskoefficient = standardafvigelse/gennemsnit.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Tabel 3.4 viser pensionsformuernes fordeling på de fire kommunetyper for de borgere, der når den aktuelt gældende folkepensionsalder i løbet af de næste ti år. Det vil sige borgere i alderen 55-64 år.

For de 55-64-årige er der ikke forskel på, hvor stor andel af borgerne i de fire kommunetyper, der har en pensionsopsparing. I alle fire kommunetyper har 98,6-98,7 % af de 55-64-årige en pensionsopsparing. Dette er dog ikke det samme, som at pensionsformuens størrelse er den samme i de fire kommunetyper. Også for de 55-64-årige er der et mønster, hvor den gennemsnitlige pensionsformue er højest i bykommunerne og lavest i yderkommunerne. Hvor den gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformue for de 55-64-årige i bykommunerne er 1.920.000 kroner, er den 1.441.000 kroner i yderkommunerne. Dette svarer til en forskel på 33 %.

Tabel 3.4 Pensionsformuer for 55-64-årige fordelt på kommunetyper

Kommunetype	Andel med pensionsformue	Gennemsnitlig pensionsformue			Gennemsnitlig pensionsformue, ej beskattet			N
		Gns.	Gns.	VK	Median	Gns.	VK	
Bykommune	98,6	2.010.346	119	1.342.773	1.920.274	121	1.250.234	295.995
Mellemkommune	98,7	1.747.295	108	1.202.675	1.661.744	111	1.120.138	113.569
Landkommune	98,7	1.634.650	106	1.133.533	1.543.967	109	1.045.677	208.769
Yderkommune	98,6	1.531.821	117	1.079.636	1.440.818	121	994.618	71.986
Alle	98,7	1.803.550	115	1.211.234	1.713.940	118	1.121.526	690.319

Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. VK = variationskoefficient = standardafvigelse/gennemsnit.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Forskellen mellem by- og yderkommuner er dog mindre for de 55-64-årige end den forskel på 56 %, der gælder for de nuværende 65+-årige.

I Tabel 3.5 vises et samlet overblik over de gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformuer i de fire kommunetyper for alle aldersgrupper fra 25 år og op. Det fremgår, at aldersgruppen af 25-34-årige adskiller sig fra de øvrige aldersgrupper ved, at den gennemsnitlige pensionsformue for de 25-34-årige er *lavere* i bykommunerne end i de øvrige tre kommunetyper. Dette hænger bl.a. sammen med, at der i de store bykommuner er relativt mange under uddannelse og derfor en større andel af de 25-34-årige, der endnu ikke er påbegyndt et arbejdsliv med indbetalinger af arbejdsmarkedspension, eller er relativt nyligt uddannede og derfor indtil videre kun har indbetalt til pension i en kortere årrække.

Tabel 3.5 Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue fordelt på kommunetyper og alder

Kommunetype	Gennemsnitlig pensionsformue, ej beskattet						N
	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65+ år	I alt	
Bykommune	176.177	613.565	1.199.081	1.920.274	1.134.991	975.321	1.852.633
Mellemkommune	221.298	599.826	1.053.471	1.661.744	887.352	919.902	613.919
Landkommune	218.586	580.754	988.506	1.543.967	802.383	870.191	1.081.532
Yderkommune	218.720	559.681	943.349	1.440.818	727.630	835.021	348.140
Alle	193.982	598.725	1.092.335	1.713.940	950.926	924.872	3.896.289

Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. VK = variationskoefficient = standardafvigelse/gennemsnit.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

For alle aldersgrupper fra og med de 35-44-årige genfindes det samme kommunetypemønster. Nemlig et mønster, hvor de gennemsnitlige pensionsformuer er størst i bykommunerne, efterfulgt af mellemkommunerne og landkommunerne – og lavest i yderkommunerne. Forskellen mellem bykommunerne og yderkommunerne er mindst for de 35-44-årige og stiger så for hver aldersgruppe og er størst for de 65+-årige. Hvor forskellen er 10 % for de 35-44-årige, er den 27 % for de 45-54-årige og – som tidligere nævnt – 33 % for de 55-64-årige og 56 % for de 65+-årige.

Det er vigtigt at understrege, at der her er tale om en beskrivelse af de nuværende forskelle i pensionsformuer mellem kommunetyperne. Analysen fortæller ikke, hvordan forskellene vil se ud, når de aldersgrupper, der nu er i den erhvervsaktive alder, når pensionsalderen. Dette vil bl.a. afhænge af udviklingen i levealder såvel som de fremtidige pensionsindbetalinger og frem-

tidige flytninger mellem de fire kommunetyper. Med dette *in mente* peger analysen samlet på to potentielt modsatrettede udviklingstendenser med hensyn til fremtidige forskelle mellem pensionsformuerne i bykommuner og yderkommuner. På den ene side er der i de erhvervsaktive aldersgrupper en større lighed mellem by- og yderkommuner end for de nuværende borgere i pensionsalderen – både med hensyn til, hvor mange der har en pensionsopsparing, og hvor store pensionsopsparingerne aktuelt er. I takt med at pensionssystemet modnes, de yngre aldersgrupper når pensionsalderen, og flere af disse har indbetalt til pensionsordninger gennem et helt arbejdsliv, vil dette isoleret set trække i retning af at reducere de nuværende forskelle mellem by- og yderkommuner. På den anden side er pensionsformuen for den enkelte borger ikke en statisk størrelse. De erhvervsaktive aldersgrupper vil fortsætte med at indbetale til pensionsordninger frem til pensionsalderen – og pensionsindbetalingernes størrelse vil bl.a. afhænge af borgerens uddannelse, indkomst og branche. Pensionsformuen ved pensionsalderen er en kumulativ effekt af indkomster og pensionsindbetalinger gennem *hele* borgerens arbejdsliv. De indkomstforskelle, der eksisterer mellem by- og yderkommuner, kumuleres derfor op i de fremtidige pensionsformuer, i takt med at borgere med højere indkomster har en højere årlig pensionsopsparingstilbøjelighed. At der på nuværende tidspunkt er mindre pensionsformueforskelle mellem by- og yderkommuner for de 45-64-årige end for de 65+-årige, er derfor ingen garanti for, at forskellen vil være mindre, når disse grupper når pensionsalderen. Indkomstforskelle vil blive kumuleret op i pensionsformuerne, og dette vil isoleret set trække i retning af at øge de nuværende forskelle mellem by- og yderkommuner¹¹.

¹¹ En modsatrettet effekt vil kunne komme af, at indkomstniveauet er størst i byerne, og at den demografiske udvikling mod flere ældre i pensionsalderen (med mindre indkomst end i det erhvervsaktive liv) og færre borgere med en erhvervsaktiv indkomst vil medføre et større fald i skattegrundlaget i bykommuner som følge af, at en større del af skattegrundlaget end i dag vil være baseret på beskatning af pensioner og en mindre andel på erhvervsindkomster. Den samlede nettoeffekt på kommunernes fremtidige skattegrundlag (de flere ældre og de færre indkomstskattebetalere) er også af denne grund ukendt.

4 Pensionsformuer fordelt på kommuner

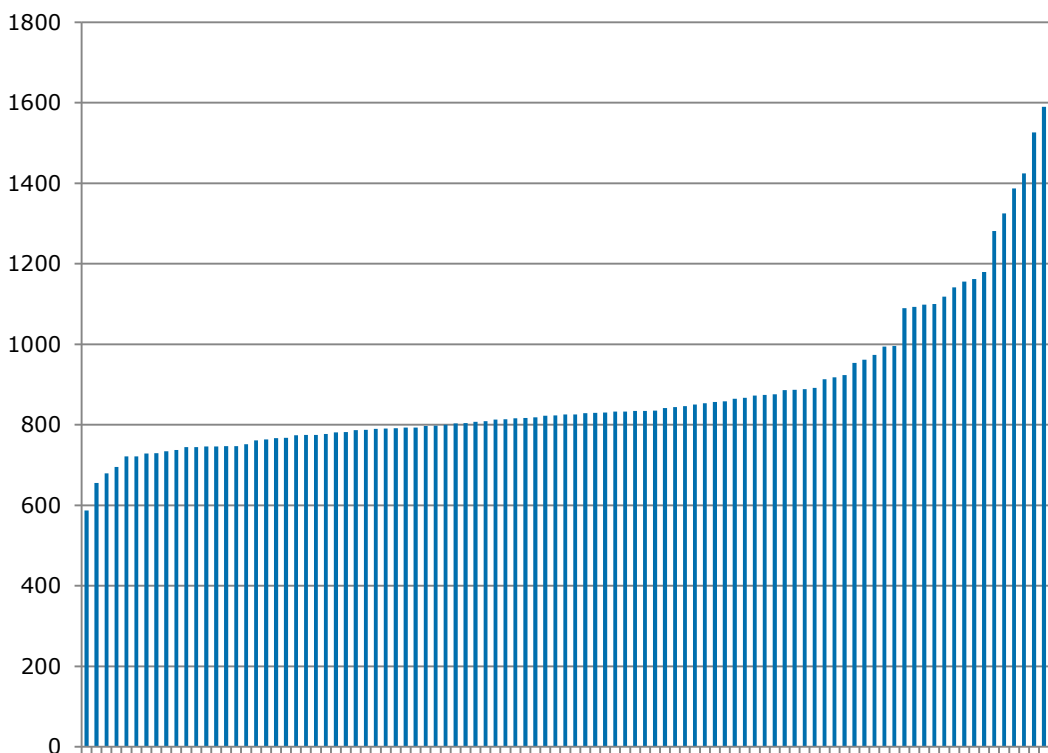
I dette kapitel tegnes et billede af pensionsformuernes fordeling på de enkelte kommuner. For oplysninger om de konkrete pensionsformuer i de enkelte kommuner henvises til Bilag 3.

For alle analyser på kommuneniveau gælder, at disse er 99 % trimmet. Det vil sige, at der i hver kommune er set bort fra den ene procent af borgerne, der har den højeste pensionsformue. Dette er både sket af diskretionshensyn og for at enkeltpersoner med ekstraordinært store pensionsformuer ikke skal påvirke gennemsnittet i de enkelte kommuner uforholdsmæssigt meget.

I Figur 4.1 er vist den gennemsnitlige ikke-beskattede pensionsformue i landets 98 kommuner. Kommunerne er sorteret fra laveste til højeste gennemsnitlige pensionsformue. Af hensyn til overskueligheden fremgår kommunenavnene ikke, men kan – sammen med de konkrete tal for de enkelte kommuner – findes i Bilag 3.

Figur 4.1 tegner et billede af betydelige forskelle mellem kommunerne. I kommunen med de højeste pensionsformuer er den gennemsnitlige pensionsformue 2,7 gange så stor som i kommunen med de mindste pensionsformuer. Forskellene er ikke overraskende, idet de afspejler de underliggende forskelle i befolkningens sammensætning med hensyn til alder, uddannelse, indkomst, arbejdsmarkedstilknytning mv.

Figur 4.1 Ikke-beskattet pensionsformue i 2014 (i 1.000 kr.). 99 % trimmet



Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. Mellekommunalt gennemsnit = 886,4. Standardafvigelse = 194,3.
Mellekommunal variationskoefficient = 0,219.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

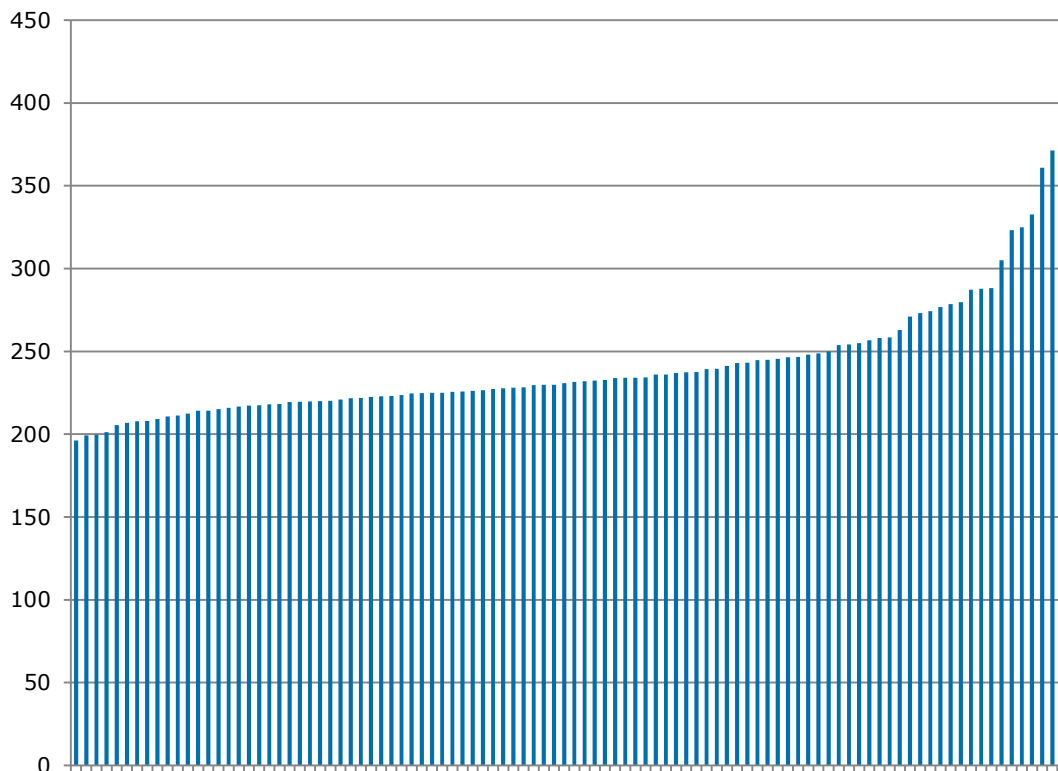
De højeste gennemsnitspensionsformuer findes i kommuner som Gentofte, Rudersdal og Hørsholm, hvor borgerne er relativt veluddannede og har/har haft høje indkomster i deres arbejdsliv. Her har borgerne i gennemsnit en ikke-beskattet pensionsformue på 1,53 til 1,6 mio. kroner.

Omvendt findes de mindste gennemsnitspensionsformuer i kommuner som Læsø, Langeland og Lolland, hvor borgerne har en relativt kort uddannelse, ikke har/har haft høje arbejdsindkomster og med en relativt stor vægt af ældre borgere, som ikke har været omfattet af obligatoriske pensionsordninger i deres aktive arbejdsliv. Her har borgerne i gennemsnit en ikke-beskattet pensionsformue på 580.000 til 680.000 kroner.

Såvel i kommuner med høje gennemsnitlige pensionsformuer som i kommuner med i gennemsnit mindre pensionsformuende borgere kan der naturligvis være store individuelle forskelle mellem de enkelte borgers aktuelle pensionsformue. Det gælder ikke mindst i uddannelseskommuner som København, Frederiksberg, Aarhus og Kolding samt i kommunerne med et højt gennemsnitligt pensionsformueniveau (jf. variationskoefficienterne i Bilagstabel 3.1). Det sidste kommer fx til udtryk ved, at der i kommunerne med høje formuer – Gentofte, Rudersdal og Hørsholm – er større variation i borgernes individuelle pensionsformuer, end der er i de fleste andre kommuner. Dette hænger bl.a. sammen med, at der i disse kommuner – selvom der i hver kommune er set bort fra den ene procent af borgerne med de højeste pensionsformuer – er et overgennemsnitligt antal borgere med ekstraordinært høje pensionsformuer.

Figur 4.2 viser til sammenligning de 98 kommuner sorteret efter borgernes gennemsnitlige skattepligtige *indkomst*.

Figur 4.2 Skattepligtig indkomst 2014 (i 1.000 kr.). 99 % trimmet



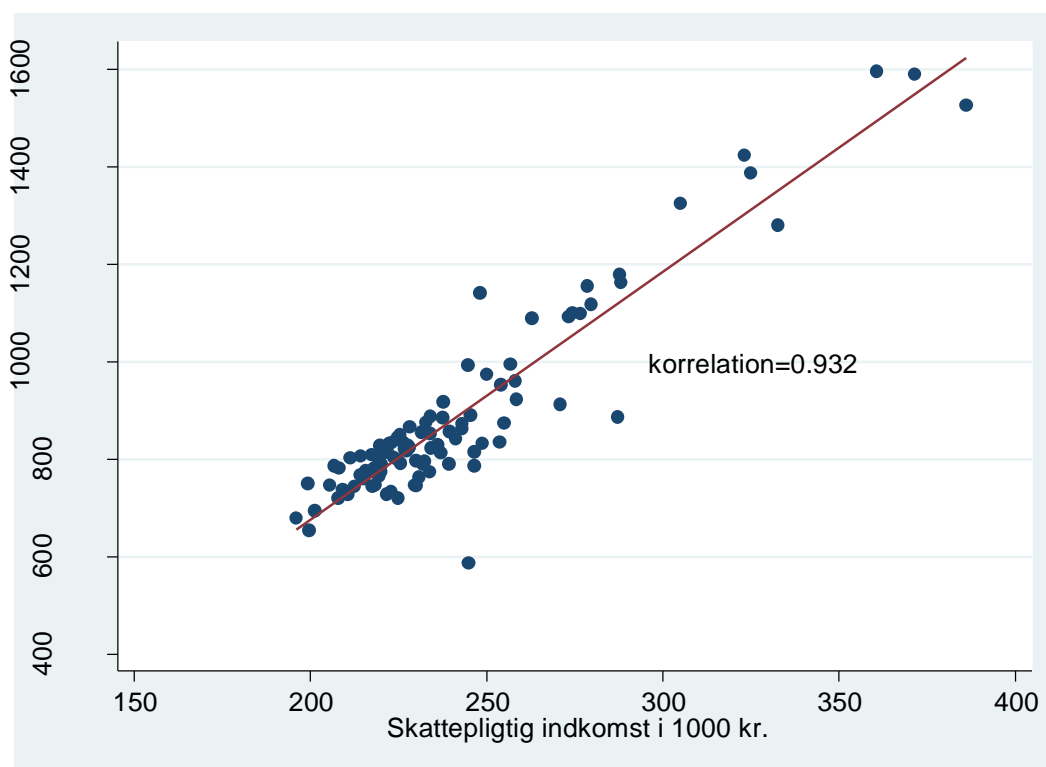
Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. Mellekommunalt gennemsnit = 241,4. Standardafvigelse = 35,6. Mellekommunal variationskoefficient = 0,147.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

De mellemkommunale forskelle i borgernes pensionsformue er som følge af den tidligere omtalte stock-flow forskel ikke et produkt af de mellemkommunale forskelle i borgernes indkomster i et enkelt år, men er i højere grad udtryk for kumulative effekter af indkomstforskelle over en længere årrække. På individniveau er den enkelte borgers pensionsformue ved pensionsalderen et kumulativt udtryk for indkomst og pensionsindbetalinger over hele arbejdslivet. Når dette er sagt, er der i 2014 en tæt sammenhæng mellem de mellemkommunale forskelle i henholdsvis pensionsformuer og skattepligtige indkomster. Billedet af pensionsformuernes fordeling i Figur 4.1 minder således umiskendeligt om billedet af de skattepligtige indkomster i Figur 4.2. Det er de samme tre kommuner, der ligger i toppen i begge figurer – Gentofte, Rudersdal og Hørsholm – ligesom det er Læsø, Langeland og Lolland, der ligger lavest både med hensyn til pensionsformuer og indkomster.

Den tætte sammenhæng mellem pensionsformuer og indkomster bekræftes også i Figur 4.3, hvor den gennemsnitlige pensionsformue er plottet over for den gennemsnitlige skattepligtige indkomst i hver af de 98 kommuner. Med enkelte undtagelser viser figuren, at det meget systematisk forholder sig sådan, at de kommuner, hvor borgerne har høje skattepligtige indkomster, også er de kommuner, hvor borgerne har høje pensionsformuer. På kommuneniveau er korrelationen mellem de gennemsnitlige pensionsformuer og de gennemsnitlige indkomster så høj som 0,93.

Figur 4.3 Gennemsnitlig skattepligtig indkomst 2014 og gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue 2014 på kommuneniveau. 99 % trimmet



Note: Afgrænset til borgere på 25+ år.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Vender vi tilbage til Figur 4.1 og Figur 4.2, er den væsentlige forskel mellem disse, at der er større mellemkommunal variation i de gennemsnitlige pensionsformuer end i de gennemsnitlige skattepligtige indkomster i samme år. Dette kan som tidligere nævnt tolkes derhen, at forskelle i pensionsformuer i et givet år vil afspejle en kumulativ effekt af indeværende såvel som tidli-

gere års indkomstforskelle. De mellemkommunale indkomstforskelle er med andre ord tilbøjelige til at blive akkumuleret op over årene og betyde, at de mellemkommunale forskelle i pensionsformuer er større end de årlige mellemkommunale forskelle i skattepligtige indkomster. Hvor den mellemkommunale variationskoefficient for skattepligtige indkomster er 0,147, er den 0,219 for pensionsformuer. Den mellemkommunale variation er med andre ord 50 % større for pensionsformuer end for skattepligtige indkomster. Dette afspejles også i, at forskellen mellem top- og bundkommunen er en faktor 2,7 for pensionsformuernes vedkommende, mens den er 2,0 for de skattepligtige indkomster.

I takt med at pensionsudbetalinger i årene fremover kommer til at fylde mere og mere i borgernes indkomstprofiler – og dermed også får større skattemæssig betydning for kommunerne – vil de store mellemkommunale variationer i pensionsformuer isoleret set bidrage til at skabe større finansieringsmæssig ulighed mellem kommunerne. Denne tendens vil være mere udtalt, jo kortere årrække pensionsudbetalingerne finder sted i forhold til den årrække, hvor pensionsindbetalingerne har fundet sted. Hvis der ikke sker befolkningsforskydninger mellem kommunerne, vil mellemkommunale forskelle i indkomster blive akkumuleret i pensionsformuerne i de år, hvor der indbetales til pensionsordninger, mens de mellemkommunale forskelle i pensionsformuer omvendt vil blive dekomuleret i mellemkommunale indkomstforskelle i de år, hvor pensionsudbetalingerne finder sted.

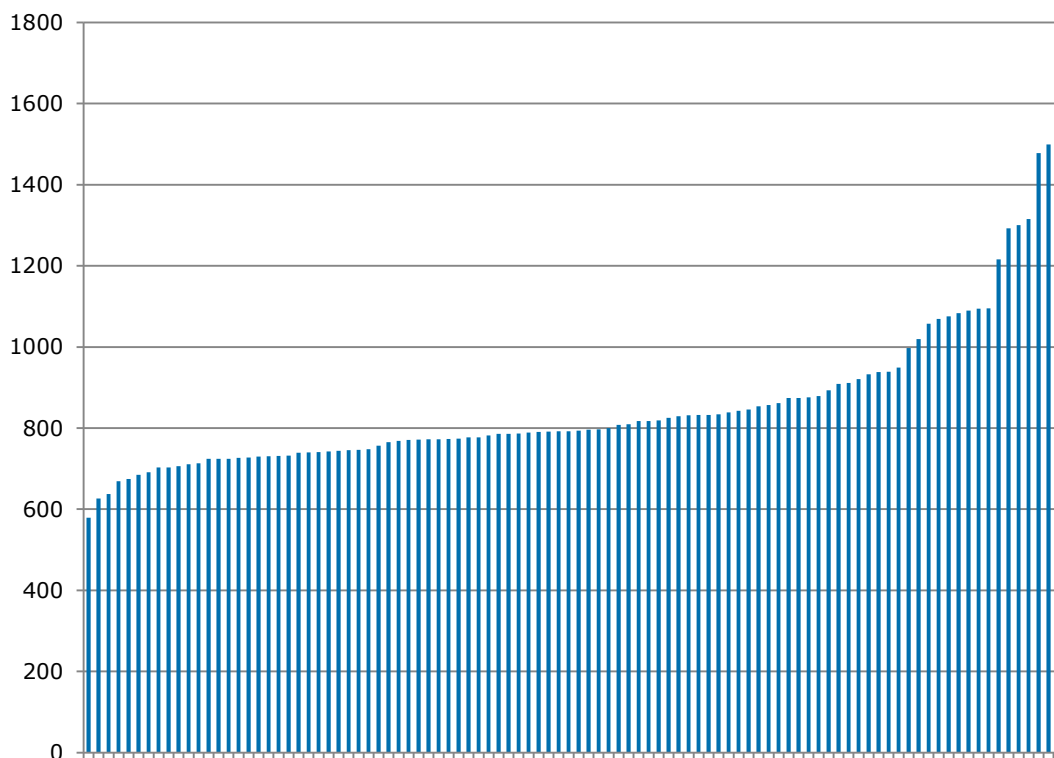
Igen skal det dog understreges, at der er tale om en indikation. Analysen fortæller alene noget om forskelle i borgernes pensionsformue ved udgangen af 2014 – og ikke noget om, hvor stor pensionsformue de endnu ikke pensionerede borgere vil have, når de når pensionsalderen, eller hvilken pensionsudbetalingsprofil de enkelte borgere vil have. I praksis vil pensionsformuernes fremtidige finansieringsmæssige betydning for kommunerne ikke kun afhænge af de fortsatte pensionsindbetalinger, men også af sammensætningen af borgernes pensionsportefølje, deres valg af pensionsudbetalingsprofil, deres øvrige skatteforhold, levealder, eventuelle flytninger på tværs af kommunegrænserne og udligningssystemets udligning mellem kommunerne.

I analyserne ovenfor er der ikke taget højde for, at køns- og aldersfordelingen varierer på tværs af kommunerne. I teorien kunne det fx tænkes, at de lave gennemsnitlige pensionsformuer på Læsø, Langeland og Lolland blot er udtryk for, at der i disse kommuner er relativt mange borgere i de aldersgrupper, hvor pensionsformuerne er lave (75+-årige), og relativt få i de aldersgrupper, hvor pensionsformuerne er størst (54-64-årige).

I Figur 4.4 er der korrigeret for forskelle i køns- og alderssammensætningen i kommunerne. Dette er gjort ved at køns- og aldersjustere beregningerne, så de for hver kommune viser, hvor stor den gennemsnitlige pensionsformue er, hvis køns- og aldersfordelingen i kommunen svarede til køns- og aldersfordelingen på landsplan.

For enkelte kommuner sker der en forskydning som følge af køns- og aldersjustering, men det overordnede billede på tværs af kommunerne ændrer sig ikke. Mest iøjnefaldende er det, at "toppen" skæres af niveauet i kommunerne med de højeste pensionsformuer. Dette kan ses som udtryk for, at der i disse kommuner er en overgennemsnitlig andel af borgere i de aldersgrupper, som har høje pensionsformuer. Fortsat er Gentofte, Rudersdal og Hørsholm top-tre i kommunerne. Hvor de gennemsnitlige, ikke-korrigerede pensionsformuer lå på 1,53-1,6 mio. kroner, ligger de køns- og alderskorrigerede pensionsformuer i disse tre kommuner på ca. 1,5 mio. kroner, svarende til 2,6 gange så meget som den gennemsnitlige pensionsformue i kommunen med de laveste pensionsformuer. Også efter køns- og alderskorrektion er det på Læsø, Langeland og i Lolland Kommune, at borgerne har de mindste gennemsnitlige pensionsformuer.

Figur 4.4 Ikke-beskattet pensionsformue 2014 (i 1.000 kr.). 99 % trimmet. Alders- og kønsjusteret



Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. Mellekommunalt gennemsnit = 853,0. Standardafvigelse = 180,6.
Mellekommunal variationskoefficient = 0,212.

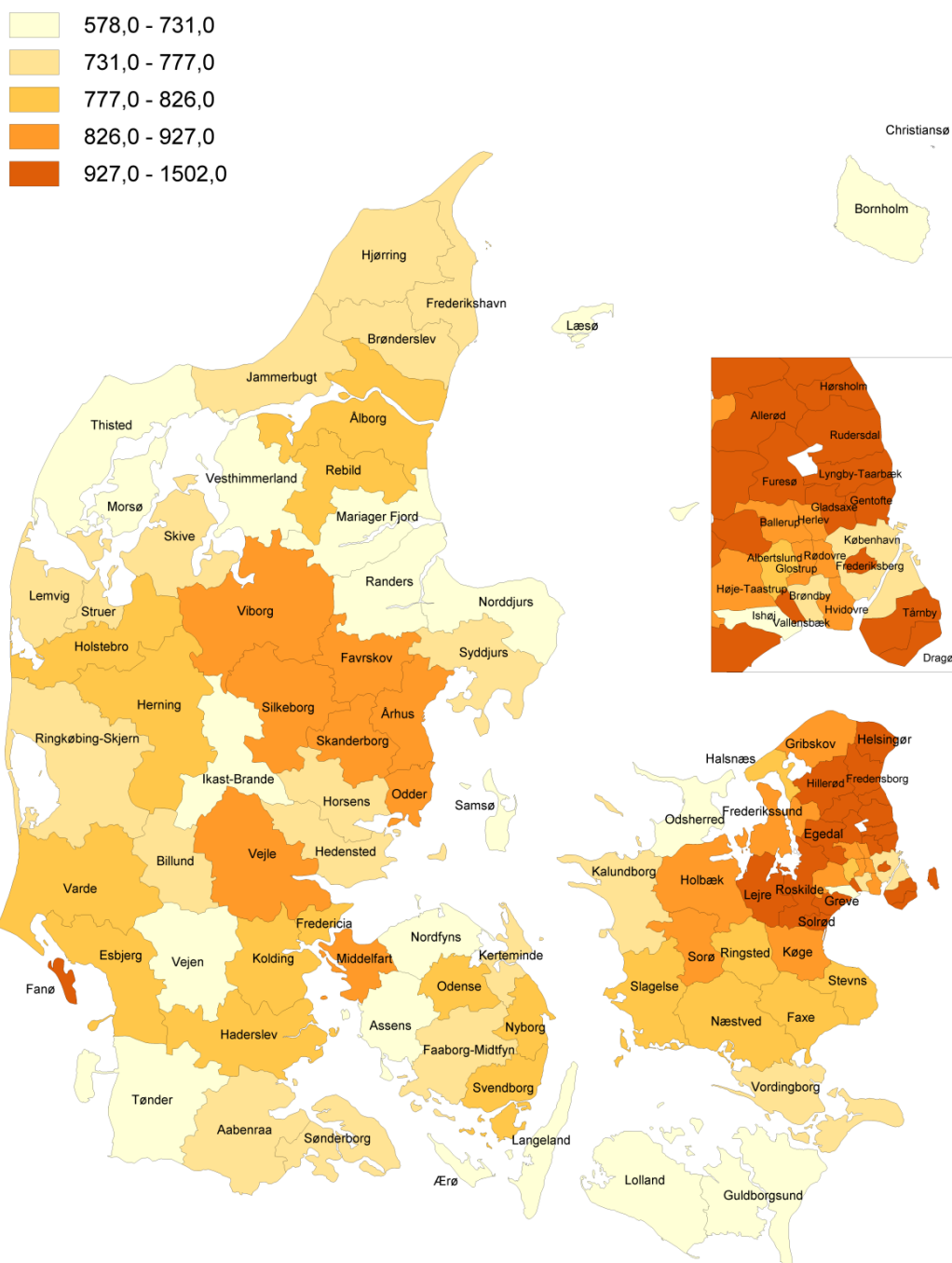
Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Der henvises til Bilagstabel 3.2 og Bilagsfigur 3.1 for oplysninger om de konkrete tal for de enkelte kommuner.

I Figur 4.5 er forskellene i kommunernes pensionsformue visualiseret i form af et Danmarkskort, hvor kommunerne er inddelt i fem lige store grupper efter størrelsen af den gennemsnitlige, ikke-beskattede pensionsformue i kommunen. Pensionsformuerne er ligesom i Figur 4.4 køns- og alderskorrigerede.

Figur 4.5 tegner et billede af et kommunalt Danmarkskort, hvor de største pensionsformuer findes i de nordsjællandske kommuner og i et bælte sydvest for hovedstaden fra Solrød til Lejre. Herefter følger en gruppe østjyske kommuner omkring Aarhus og i trekantsområdet samt en række midtsjællandske kommuner. Omvendt er kommunerne med de laveste pensionsformuer typisk lokaliseret i yderområderne såvel i Jylland som på øerne og på Sjællands Odde.

Figur 4.5 Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue pr. indbygger 2014 (i 1.000 kr.). Køns- og aldersjusteret samt 99 % trimmet. Kvintilopdelt



Note: Afgrænset til borgere på 25+ år.

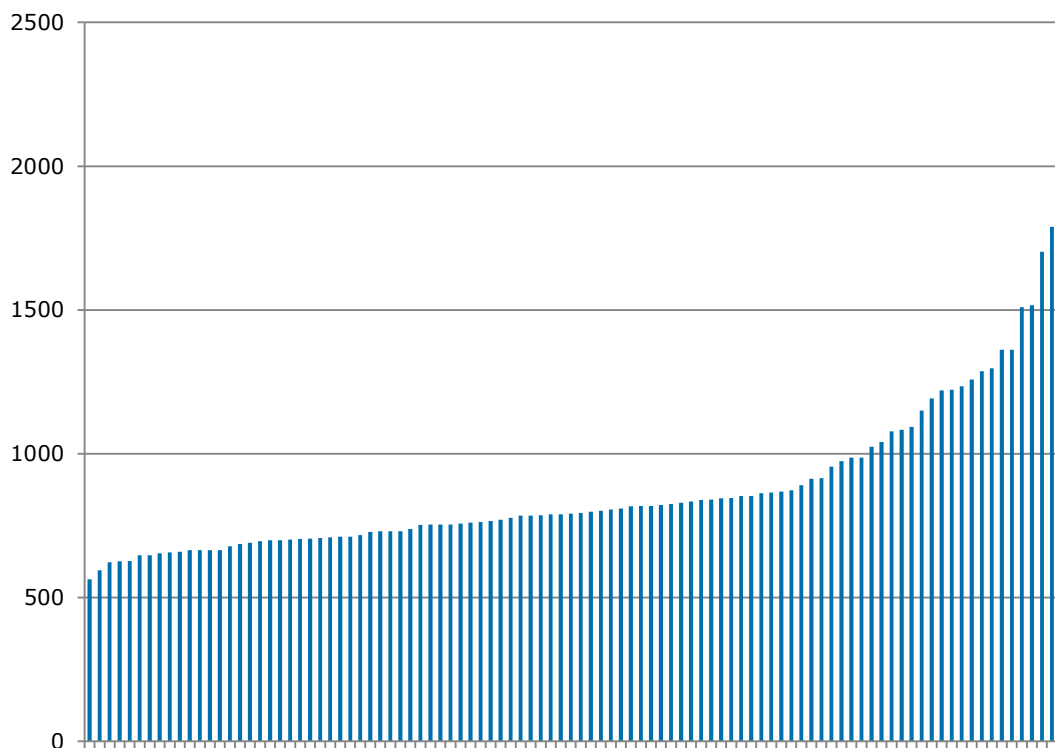
Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

I de sidste analyser zoomes ind på nuværende ældre i kommunerne, idet fokus er på, hvordan pensionsformuerne for de 65+-årige fordeler sig på tværs af kommunerne.

Billedet for de 65+-årige i Figur 4.6 minder om billedet for borgerne som helhed i den tidligere Figur 4.1. Den væsentligste forskel er, at "trappen" er stejlere i højre side, og forskellen mellem kommunerne med de højeste og de laveste pensionsformuer er større for de 65+-årige end for borgerne under ét. I kommunen med de højeste pensionsformuer er den gennemsnitlige

pensionsformue for de 65+-årige 3,3 gange så stor som i kommunen med de mindste pensionsformuer. For borgerne under ét er forskellen til sammenligning 2,7 gange.

Figur 4.6 Ikke-beskattet pensionsformue 2014 for 65+-årige (i 1.000 kr.). 99 % trimmet



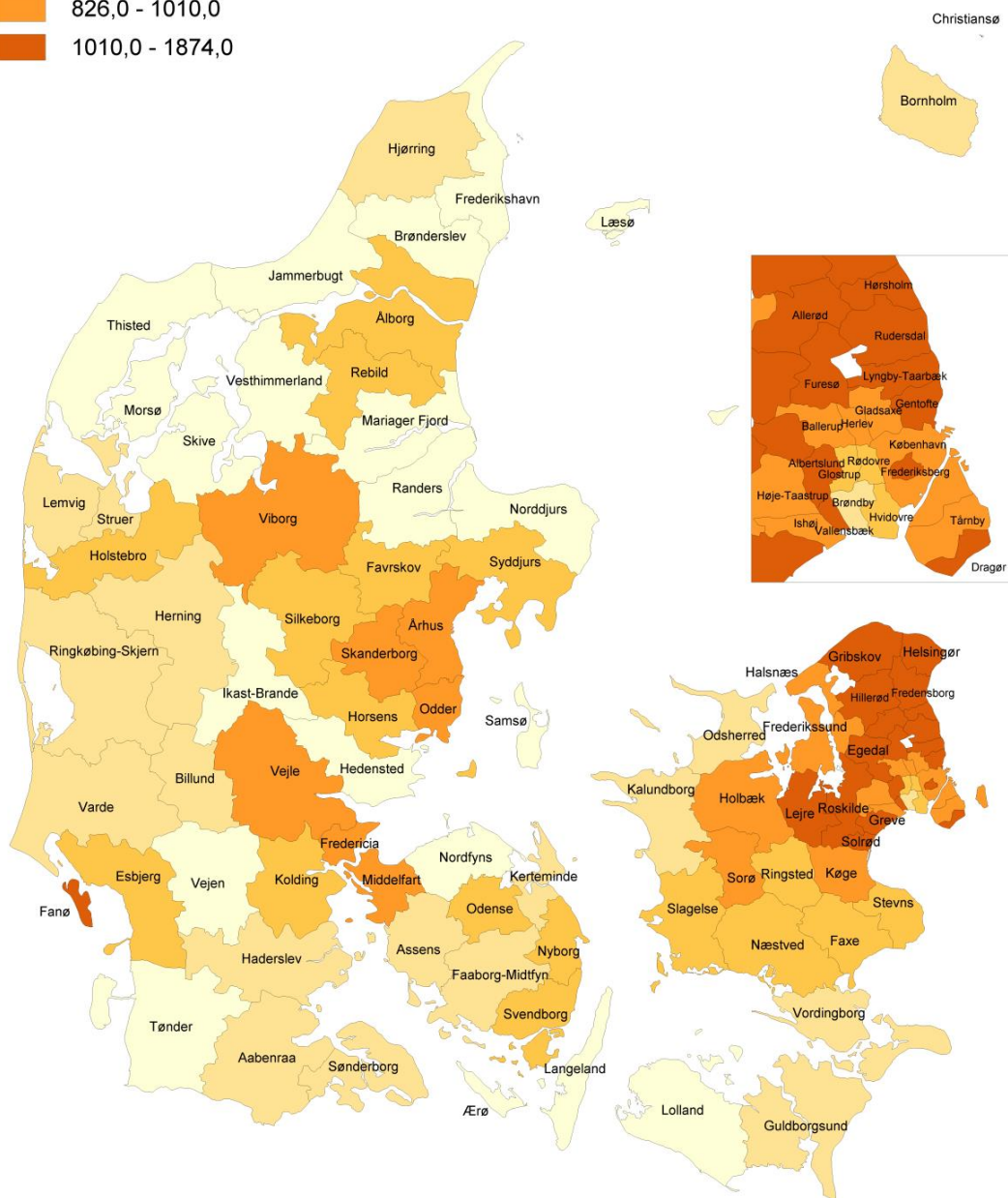
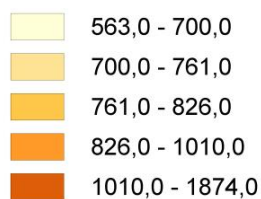
Note: Afgrænset til borgere på 65+ år. Mellekommunalt gennemsnit = 946,4. Standardafvigelse = 282,7. Mellekommunal variationskoefficient = 0,299.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Den større forskel mellem kommunerne kommer også til udtryk i, at den mellekommunale variationskoefficient er 0,299 for de 65+-årige, hvor den er 0,219 for borgerne som helhed (jf. Figur 4.1).

Fordelingen af de 65+-åriges pensionsformuer på de enkelte kommuner er visualiseret på Danmarkskortet i Figur 4.7. Den tilsvarende fordeling for de 54-64-årige er vist i Figur 4.8. Der er forskelle i pensionsformue-niveauet for de 65+-årige og de 55-64-årige, men det overordnede geografiske mønster på tværs af kommunerne følger mønsteret for borgerne under ét (Figur 4.5). Det vil sige et kommunalt Danmarkskort, hvor de største pensionsformuer findes i de nordsjællandske kommuner og i et bælte sydvest for hovedstaden fra Solrød til Lejre. Herefter følger en gruppe østjyske kommuner omkring Aarhus og i trekantsområdet samt en række midtsjællandske kommuner. Omvendt er kommunerne med de laveste pensionsformuer typisk lokaliseret i yderområderne såvel i Jylland som på øerne og på Sjællands Odde.

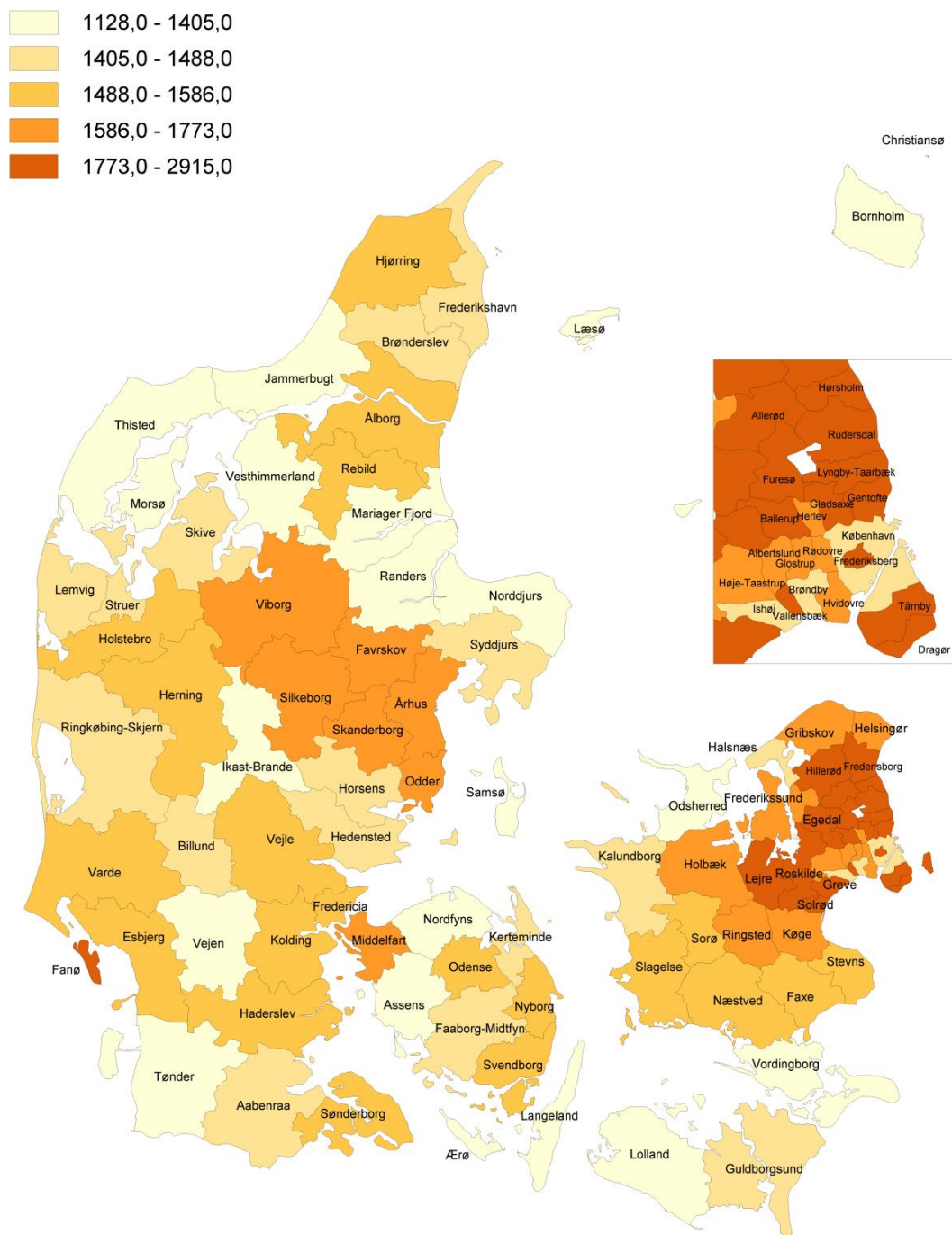
Figur 4.7 Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue pr. 65+-årig indbygger 2014 (i 1.000 kr.). 99 % trimmet. Kvintilopdelt



Note: Afgrænset til borgere på 65+ år.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Figur 4.8 Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue pr. 55-64-årig indbygger 2014 (i 1.000 kr.). 99 % trimmet. Kvintilopdelt



Note: Afgrænset til borgere på 55-64 år.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Litteratur

Andersen, T. M.; S. H. Jensen & L. H. Pedersen (2008). "The Welfare State and Strategies toward Fiscal Sustainability in Denmark", in R. Neck & J. Sturm (eds.), *Sustainability of Public Debt*, MIT Press, Cambridge, MA.

Danmarks Statistik (2015). *Pensionsformuer 2014*. Nyt fra Danmark Statistik 22. juni 2015 (rettet 7. juli 2015).

Danmarks Statistik & Danmarks Nationalbank (2015). *Dokumentation af formuestatikken: Pensioner. Juni 2015*. Tilgået på:
<http://www.dst.dk/Site/Dst/SingleFiles/kvaldeklbilag.aspx?filename=3595ecb4-f97c-453d-87ce-34b04443fd8a>

Danmarks Jordbrugsforskning (2006). *Landdistriktskommuner – indikatorer for landdistrikt*. Danmarks Jordbrugsforskning. Afdeling for Jordbrugsproduktionen og Miljø, Tjele.

Forsikring & Pension (2012a). *Danskernes pension – design i særklasse*. Forsikring og Pension, Hellerup.

Forsikring & Pension (2012b). *Verdens højeste udgiftstryk. Analyserapport 2012:01*. Forsikring og Pension, Hellerup.

Forsikring og Pension (2012c). *Pensionisterne betaler for sig selv*. Forsikring og Pension, Hellerup.

Hansen, J. V. (2015). Arbejdsmarkedspensioner, dækningsgrader og restgruppeproblematik. Oplæg på Pensionskommissionens konference om "Incitamenter, fordeling og forsikring i pensionsystemer", København, 29. januar 2015.

Hansen, J. V.; S. E. Hougaard Jensen & P. P. Stephensen (2015). *Taking the Danish Pension System to the Next Stage*. Conferencepaper, PeRCent's first annual conference, Copenhagen Business School, 16. juni, 2015.

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter (2012). *Regional- og Landdistriktpolitisk redegørelse 2012 – regeringens redegørelse til Folketinget*. Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, april 2012.

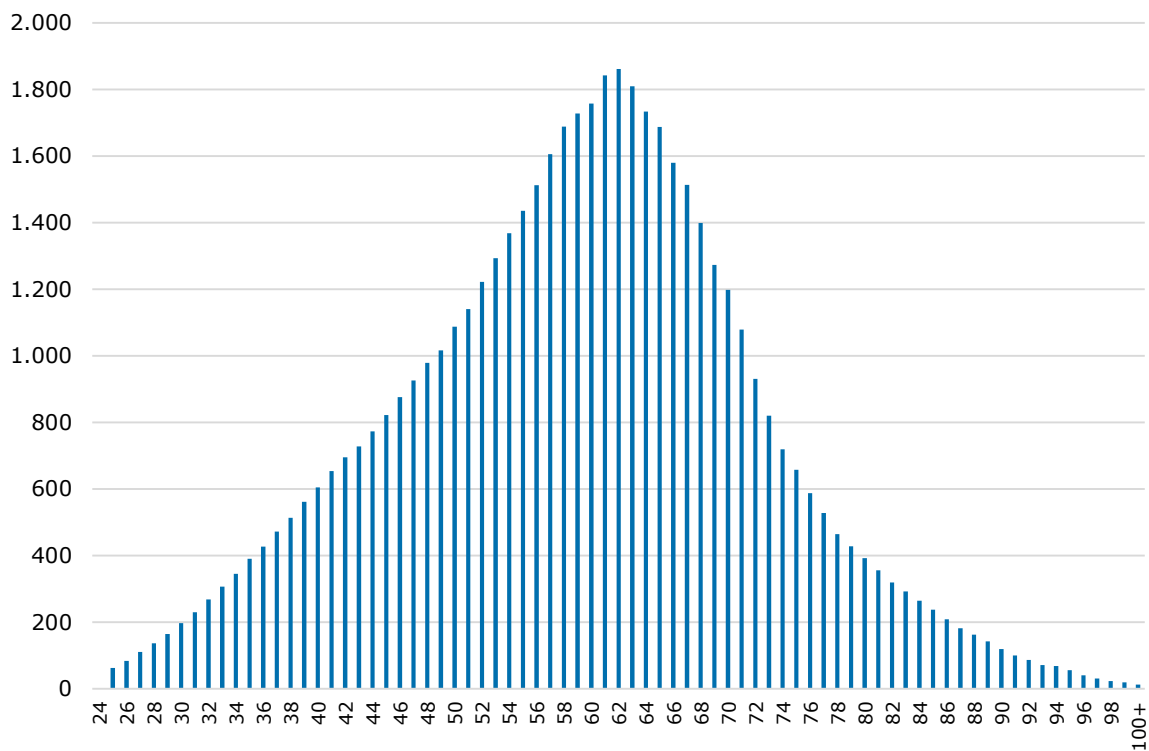
Niels, J. A. & J. Goul Andersen (2014). Hjemmehjælp som spareobjekt. *Gerontologi*, 30(1): 26-31.

Pensionskommissionen (2015). *Det danske pensionssystem - internationalt anerkendt, men ikke problemfrit*. Pensionskommissionen 29. januar 2015. Tilgået på:
http://www.skm.dk/media/1242539/det-danske-pensionssystem_samlettilweb.pdf

Regeringen (2011). *Aftale om senere tilbagetrækning*. Regeringen 13. maj 2011. Tilgået på:
http://www.fm.dk/Nyheder/Pressemeddelelser/2011/05/~media/Files/Nyheder/Pressemeddelelser/2011/05/Senere%20tilbagetrækning/Aftaletekst_tilbagetrækning.ashx

Bilag 1 Pensionsformuer for etårige aldersgrupper

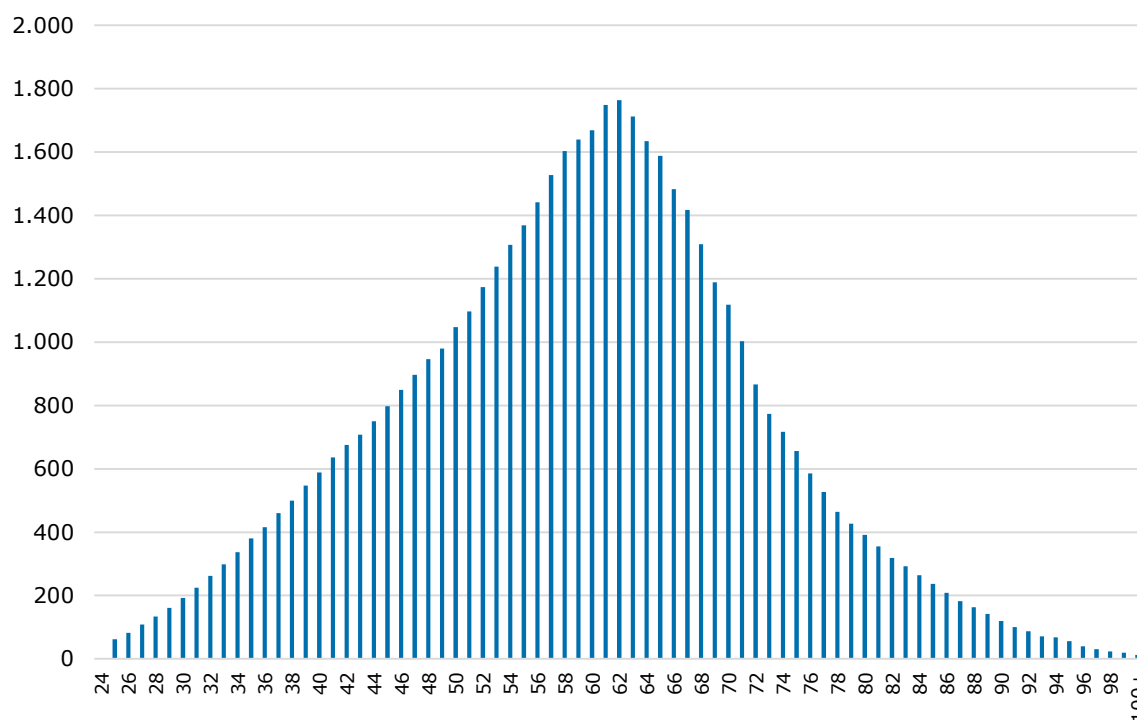
Bilagsfigur 1.1 Gennemsnitlig pensionsformue 2014 for etårige aldersgrupper (i 1.000 kr.).
99 % trimmet



Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. Figuren er 99 % trimmet for de etårige aldersgrupper, dvs. der for hver aldersgruppe ses bort fra den ene procent af borgerne i den pågældende aldersgruppe, som har den højeste pensionsformue.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Bilagsfigur 1.2 Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue 2014 for etårige aldersgrupper (i 1.000 kr.). 99 % trimmet



Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. Figuren er 99 % trimmet for de etårige aldersgrupper, dvs. der for hver aldersgruppe ses bort fra den ene procent af borgerne i den pågældende aldersgruppe, som har den højeste pensionsformue.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Bilag 2 Fulde regressionsmodeller

Bilagstabel 2.1 Fuld regressionsanalyse af individforskelle i pensionsformue 2014 (pensionsformue pr. person i 1.000 kr.)

	Alle 25+-årige OLS	25-64-årige OLS
Indkomst		
Skattepligtig indkomst (centreret)	4,272*** (0,015)	2,945*** (0,016)
Skattepligtig indkomst, logaritmisk (centreret)		
Køn		
Kvinde	-103,692*** (1,142)	-42,478*** (1,266)
Familietype		
Ægtepar (referencegruppe)		
Registreret partnerskab	-35,201** (12,348)	-4,983 (11,460)
Samlevende par	-138,086*** (1,932)	-85,815*** (1,753)
Samboende par	-151,501*** (1,858)	-96,295*** (1,731)
Enlige (herunder også ikke-hjemmeboende børn)	-190,688*** (1,381)	-85,034*** (1,497)
Uddannelse		
Grundskole (ref.)		
Almengymnasiale uddannelser	243,366*** (4,023)	213,531*** (3,901)
Erhvervsfaglige uddannelser	154,086*** (1,306)	29,841*** (1,439)
Korte videregående uddannelser	228,205*** (3,330)	134,792*** (2,681)
Mellemlange videregående uddannelser	527,030*** (2,364)	339,916*** (2,467)
Lange videregående uddannelser	548,234*** (4,590)	460,226*** (4,461)
Manglende oplysning om uddannelse	55,779*** (2,620)	209,953*** (1,990)
Socioøkonomisk status		
Selvstændige	33,451*** (5,557)	372,911*** (5,072)
Lønmodtagere i arbejde-færdigheder på grundniveau (ref.)		
Lønmodtagere i arbejde-færdigheder på mellemniveau	-92,062*** (2,136)	-32,960*** (2,117)
Lønmodtagere i arbejde-færdigheder på højeste niveau	-137,566*** (3,688)	104,043*** (3,767)
Andre lønmodtagere	-65,401*** (1,939)	-16,388*** (1,896)

	Alle 25+-årige OLS	25-64-årige OLS
Lønmodtagere, stillingsangivelse ikke oplyst	-128,801*** (3,484)	-8,928** (2,900)
Arbejdsløse	35,818*** (2,927)	107,295*** (2,926)
Pensionister (inkl. efterlønsmodtagere)	-477,721*** (7,251)	-482,739*** (6,754)
Elever, under uddannelse	371,837*** (2,752)	370,429*** (2,574)
Førtidspensionister	-318,548*** (2,573)	72,787*** (3,439)
Andre	531,195*** (4,691)	568,216*** (4,441)
Restkategori (inkl. missing)	79,335*** (3,771)	250,669*** (3,981)
Erhvervs erfaring		
Erhvervs erfaring (centreret)		42,741*** (0,129)
Branche		
Landbrug, skovbrug og fiskeri		-7,670 (4,969)
Kultur, fritid og anden service		43,457*** (3,752)
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed		-99,414*** (2,394)
Bygge og anlæg		-32,016*** (2,911)
Handel og transport mv. (ref.)		
Information og kommunikation		-46,368*** (4,692)
Finansiering og forsikring		516,438*** (9,684)
Ejendomshandel og udlejning		-93,385*** (8,539)
Erhvervsservice		-78,259*** (2,930)
Offentlig administration, undervisning og sundhed		82,731*** (2,072)
Ikke i arbejde		108,489*** (3,197)
Konstant	-15,091*** (2,271)	-170,011*** (2,713)
Aldersdummier inkluderet	JA	JA
Justeret R ²	0,365	0,419
Antal observationer	3.896.289	2.870.531

Note: Standardafvigelse i parenteser. * p<0.05, ** p<0.01, *** p<0.001.

Skattepligtig indkomst er 99 % trimmet, dvs. der er set bort fra den ene procent af borgerne, som har den højeste pensionsformue. Skattepligtig indkomst og erhvervs erfaring er centreret omkring den gennemsnitlige pensionsformue for hver etårig aldersgruppe.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Bilagstabel 2.2 Aldersdummier for fuld regressionsanalyse af individforskelle i pensionsformue 2014 i Bilagstabel 2.1 (pensionsformue pr. person i 1.000 kr.)

	Alle 25+-årige OLS	25-64-årige OLS
Alder = 25 (ref.)		
Alder = 26	21,343*** (1,810)	18,584*** (1,360)
Alder = 27	50,274*** (1,950)	46,548*** (1,487)
Alder = 28	80,334*** (2,098)	74,519*** (1,643)
Alder = 29	106,245*** (2,260)	102,374*** (1,795)
Alder = 30	135,513*** (2,367)	133,397*** (1,903)
Alder = 31	167,058*** (2,439)	169,831*** (1,984)
Alder = 32	202,751*** (2,538)	209,226*** (2,070)
Alder = 33	239,072*** (2,543)	249,517*** (2,085)
Alder = 34	276,137*** (2,575)	289,465*** (2,115)
Alder = 35	322,638*** (2,663)	338,796*** (2,206)
Alder = 36	362,167*** (2,996)	381,038*** (2,607)
Alder = 37	411,235*** (2,714)	431,394*** (2,260)
Alder = 38	458,109*** (2,948)	479,730*** (2,542)
Alder = 39	509,652*** (2,807)	531,763*** (2,345)
Alder = 40	559,866*** (2,961)	583,492*** (2,519)
Alder = 41	613,721*** (2,872)	639,661*** (2,431)
Alder = 42	664,809*** (3,017)	689,478*** (2,677)
Alder = 43	708,128*** (3,202)	730,173*** (2,893)
Alder = 44	762,348*** (3,217)	783,840*** (2,909)
Alder = 45	817,399*** (3,671)	837,795*** (3,397)
Alder = 46	884,519*** (3,399)	903,989*** (3,131)
Alder = 47	941,952*** (3,585)	959,911*** (3,349)
Alder = 48	1.006,520*** (5,676)	1.021,860*** (5,580)
Alder = 49	1.051,289*** (3,981)	1.063,582*** (3,781)

	Alle 25+-årige OLS	25-64-årige OLS
Alder = 50	1.128,790*** (4,473)	1.141,239*** (4,287)
Alder = 51	1.181,703*** (4,063)	1.190,979*** (3,844)
Alder = 52	1.277,609*** (6,471)	1.281,526*** (6,443)
Alder = 53	1.347,852*** (4,447)	1.345,235*** (4,253)
Alder = 54	1.434,002*** (4,973)	1.430,357*** (4,785)
Alder = 55	1.508,262*** (5,460)	1.499,624*** (5,285)
Alder = 56	1.592,046*** (6,278)	1.578,052*** (6,170)
Alder = 57	1.691,306*** (6,173)	1.676,698*** (6,009)
Alder = 58	1.780,204*** (6,645)	1.763,807*** (6,475)
Alder = 59	1.820,271*** (6,238)	1.800,009*** (6,031)
Alder = 60	1.872,266*** (6,952)	1.855,038*** (6,813)
Alder = 61	2.022,950*** (7,739)	2.011,466*** (7,668)
Alder = 62	2.067,545*** (7,854)	2.055,259*** (7,840)
Alder = 63	2.077,383*** (8,565)	2.066,339*** (8,728)
Alder = 64	2.016,382*** (8,135)	2.005,285*** (8,234)
Alder = 65	2.068,422*** (9,032)	
Alder = 66	2.050,808*** (10,710)	
Alder = 67	1.999,489*** (11,485)	
Alder = 68	1.899,045*** (9,969)	
Alder = 69	1.795,339*** (10,675)	
Alder = 70	1.724,684*** (10,222)	
Alder = 71	1.618,514*** (11,147)	
Alder = 72	1.478,586*** (10,428)	
Alder = 73	1.375,221*** (10,432)	
Alder = 74	1.258,476*** (9,192)	
Alder = 75	1.203,758*** (8,828)	

	Alle 25+-årige OLS	25-64-årige OLS
Alder = 76	1.138,053*** (8,938)	
Alder = 77	1.079,529*** (8,571)	
Alder = 78	1.017,311*** (8,074)	
Alder = 79	988,326*** (8,069)	
Alder = 80	961,851*** (8,118)	
Alder = 81	927,868*** (7,964)	
Alder = 82	896,439*** (7,906)	
Alder = 83	882,046*** (7,971)	
Alder = 84	863,773*** (8,117)	
Alder = 85	842,530*** (7,937)	
Alder = 86	823,017*** (7,937)	
Alder = 87	805,138*** (7,959)	
Alder = 88	795,431*** (8,084)	
Alder = 89	780,153*** (8,245)	
Alder = 90	764,933*** (8,280)	
Alder = 91	753,129*** (8,588)	
Alder = 92	744,906*** (8,734)	
Alder = 93	758,653*** (8,852)	
Alder = 94	763,508*** (9,267)	
Alder > = 95	743,298*** (8,407)	
Justeret R-2	0,365	0,419
Antal observationer	3.896.289	2.870.531

Note: Standardafvigelse i parenteser. * p<0.05, ** p<0.01, *** p<0.001.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Bilag 3 Pensionsformuer for enkeltkommuner

I dette bilag vises oplysninger om borgernes pensionsformuer i de enkelte kommuner.

Bilagstabel 3.1 Pensionsformuer 2014 fordelt på kommuner. 99 % trimmet

Kommune	Andel med pensionsformue	Pensionsformue			Pensionsformue, ej beskattet			N
		Gns.	VK	Median	Gns.	VK	Median	
101 København	96,3	684.658	196	275.384	663.068	197	269.013	386.982
147 Frederiksberg	95,8	1.030.797	213	429.603	994.341	215	416.409	72.903
151 Ballerup	96,7	1.037.227	133	594.015	997.090	133	568.884	33.412
153 Brøndby	96,1	843.332	149	427.093	813.449	149	411.666	24.141
155 Dragør	96,7	1.489.787	127	895.106	1.432.698	129	843.606	9.911
157 Gentofte	95,0	1.808.725	190	845.635	1.743.585	192	807.438	50.573
159 Gladsaxe	96,0	1.026.555	141	558.158	990.656	142	537.965	44.904
161 Glostrup	96,7	937.023	132	524.664	902.062	133	506.916	15.593
163 Herlev	96,4	988.307	155	545.660	952.629	157	522.199	19.091
165 Albertslund	96,6	927.266	142	477.576	893.407	143	460.542	18.174
167 Hvidovre	96,7	932.483	135	529.411	899.352	134	508.099	35.362
169 Høje-Taastrup	97,1	979.023	135	540.501	942.195	135	517.620	33.190
173 Lyngby-Taarbæk	96,1	1.476.697	158	765.652	1.419.459	157	734.452	37.063
175 Rødovre	96,6	910.007	130	508.066	878.014	131	490.153	26.307
183 Ishøj	97,0	815.751	141	415.511	783.285	142	400.429	14.257
185 Tårnby	96,9	1.057.538	122	652.697	1.020.668	123	627.250	29.469
187 Vallensbæk	97,8	1.235.698	129	721.538	1.181.993	129	683.171	10.278
190 Furesø	96,9	1.557.959	128	919.662	1.494.213	128	880.044	26.353
201 Allerød	97,6	1.607.731	134	1.004.740	1.539.088	133	954.918	16.367
210 Fredensborg	96,9	1.349.963	160	742.274	1.299.281	162	708.480	27.565
217 Helsingør	96,3	1.139.416	164	620.546	1.098.610	165	593.495	43.562
219 Hillerød	97,1	1.254.966	128	746.186	1.206.586	129	716.117	32.853
223 Hørsholm	95,8	1.893.080	190	943.647	1.816.506	193	892.804	17.623
230 Rudersdal	96,1	1.872.047	182	960.530	1.797.734	184	916.082	37.696
240 Egedal	98,0	1.302.032	124	845.035	1.248.134	124	805.918	28.642
250 Frederikssund	97,0	1.097.609	145	665.803	1.057.590	147	639.748	31.481
253 Greve	97,4	1.227.135	128	732.827	1.176.518	128	697.131	33.407
259 Køge	96,8	1.003.701	134	614.306	965.729	136	586.335	40.131
260 Halsnæs	96,3	952.749	125	598.288	916.126	125	573.859	22.438
265 Roskilde	96,6	1.236.175	135	732.704	1.188.729	135	700.234	57.212
269 Solrød	97,7	1.299.996	127	799.772	1.248.389	128	762.413	14.719
270 Gribskov	96,7	1.123.335	141	662.377	1.080.273	143	630.658	29.666
306 Odsherred	95,4	908.104	137	535.584	873.315	138	509.707	24.695
316 Holbæk	96,2	1.003.825	140	597.956	966.238	140	571.090	48.162
320 Faxe	96,1	957.400	157	597.136	921.449	159	571.944	25.056
326 Kalundborg	95,6	930.366	143	570.893	891.644	141	545.408	34.833
329 Ringsted	96,5	940.064	161	563.443	904.092	164	539.121	23.117
330 Slagelse	95,7	925.643	147	523.126	891.738	148	501.713	54.178
336 Stevns	95,7	984.454	145	604.414	944.539	147	575.850	16.001

Kommune	Andel med pensionsformue	Pensionsformue			Pensionsformue, ej beskattet			N
		Gns.	VK	Median	Gns.	VK	Median	
340 Sorø	95,7	999.838	162	608.871	965.257	165	584.748	20.693
350 Lejre	96,8	1.222.835	126	767.277	1.174.107	127	736.815	18.977
360 Lolland	93,9	784.813	141	436.702	757.717	142	421.358	33.108
370 Næstved	95,9	935.083	140	554.396	898.893	141	530.126	57.461
376 Guldborgsund	95,0	885.890	143	502.383	849.371	145	479.015	45.255
390 Vordingborg	95,2	907.182	136	527.036	873.823	134	506.812	33.244
400 Bornholm	93,9	902.102	155	511.167	866.151	157	487.142	30.430
410 Middelfart	95,7	1.014.114	138	620.261	965.468	139	585.888	26.721
420 Assens	94,9	882.224	133	559.088	840.605	134	527.727	29.217
430 Faaborg-Midtfyn	94,6	890.447	135	551.126	849.640	136	521.557	36.653
440 Kerteminde	95,9	910.988	133	581.358	869.818	135	551.287	17.011
450 Nyborg	95,1	946.592	137	565.672	904.098	137	536.499	22.540
461 Odense	96,3	858.817	156	438.714	823.248	158	420.091	130.118
479 Svendborg	95,4	959.704	140	544.207	919.688	142	515.869	41.036
480 Nordfyns	95,0	848.268	133	541.004	810.625	135	511.790	20.817
482 Langeland	92,2	770.527	137	443.591	736.226	138	424.961	10.048
492 Ærø	89,9	855.178	140	446.752	810.201	143	413.018	5.024
510 Haderslev	95,5	933.682	138	548.615	886.378	139	515.667	39.278
530 Billund	95,4	928.315	150	614.190	871.525	154	569.360	18.197
540 Sønderborg	94,9	911.893	144	554.722	869.609	146	524.053	53.169
550 Tønder	93,5	845.437	134	513.662	800.997	136	480.720	27.359
561 Esbjerg	95,8	942.216	150	545.773	892.619	152	511.943	79.606
563 Fanø	95,5	1.278.473	127	699.660	1.221.716	128	653.337	2.509
573 Varde	94,8	940.815	131	593.633	886.741	133	552.686	34.834
575 Vejen	94,8	861.422	157	549.067	815.818	161	516.490	29.474
580 Aabenraa	94,1	915.463	159	536.132	868.082	160	502.014	41.729
607 Fredericia	96,4	946.429	158	562.334	904.383	161	534.873	35.124
615 Horsens	96,1	875.649	142	518.629	835.474	143	495.720	57.968
621 Kolding	96,2	918.576	203	542.817	874.976	208	515.225	61.526
630 Vejle	96,0	967.267	142	578.238	920.984	143	547.728	75.043
657 Herning	96,1	926.347	139	574.039	872.839	141	538.013	58.637
661 Holstebro	95,7	962.253	142	591.274	908.521	144	553.907	39.197
665 Lemvig	94,1	966.389	134	605.165	906.784	136	560.749	14.945
671 Struer	95,6	947.819	128	614.481	895.441	130	577.216	15.392
706 Syddjurs	95,6	953.477	143	578.462	910.664	144	548.811	29.976
707 Norddjurs	94,3	847.654	177	522.961	812.737	181	500.476	27.130
710 Favrskov	96,4	977.855	127	643.915	931.402	128	608.036	31.845
727 Odder	96,2	1.040.299	137	637.201	996.722	139	607.509	15.266
730 Randers	95,6	838.034	154	504.879	803.342	156	482.235	67.019
740 Silkeborg	96,3	989.262	143	593.043	938.877	145	559.797	61.120
741 Samsø	92,4	851.113	127	512.226	805.431	129	473.307	2.954
746 Skanderborg	97,1	1.090.248	139	694.573	1.043.576	141	660.063	39.340
751 Århus	96,4	914.458	175	414.538	877.140	174	398.387	209.627
756 Ikast-Brande	95,9	850.117	142	538.577	798.904	143	502.364	27.972
760 Ringkøbing-Skjern	94,6	941.616	139	602.999	877.312	142	557.812	39.499

Kommune	Andel med pensionsformue	Pensionsformue			Pensionsformue, ej beskattet			N
		Gns.	VK	Median	Gns.	VK	Median	
766 Hedensted	95,8	902.630	131	604.212	858.652	132	572.452	31.794
773 Morsø	93,1	837.709	150	508.222	794.467	150	482.891	15.127
779 Skive	94,7	899.165	149	570.044	850.525	152	534.563	33.123
787 Thisted	94,1	894.779	143	555.015	841.338	144	519.049	31.306
791 Viborg	95,7	979.896	140	600.777	932.515	141	567.984	64.785
810 Brønderslev	94,4	868.848	132	543.247	823.774	133	512.177	25.118
813 Frederikshavn	94,7	909.271	136	543.718	864.031	138	511.422	44.545
820 Vesthimmerlands	93,8	844.899	148	537.652	795.160	152	499.999	26.373
825 Læsø	90,3	763.092	151	405.781	721.446	155	383.348	1.488
840 Rebild	95,3	974.165	127	633.762	923.527	129	594.843	19.913
846 Mariagerfjord	94,7	874.838	135	544.903	834.028	136	516.414	29.701
849 Jammerbugt	94,6	890.800	141	548.107	846.312	143	516.756	27.369
851 Aalborg	95,7	895.096	150	486.400	850.266	151	459.212	137.884
860 Hjørring	94,7	928.815	137	549.064	880.955	139	515.992	46.243
Alle	95,8	966.451	159	533.279	924.870	161	507.383	3.896.224

Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. VK = variationskoefficient = standardafvigelse/gennemsnit.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Bilagstabel 3.2 Gennemsnitlig pensionsformue pr. indbygger (i 1.000 kr.). 99 % trimmet

	Gennemsnitlig pensionsformue	Gennemsnitlig pensionsformue. Køns- og aldersjusteret	Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue	Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue. Køns- og aldersjusteret	Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue, 65+-årige	Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue, 55-64-årige
101 København	606	767	587	741	865	1.473
147 Frederiksberg	920	1.098	887	1.057	1.258	2.050
151 Ballerup	961	959	923	920	891	1.785
153 Brøndby	774	776	746	748	754	1.436
155 Dragør	1.380	1.264	1.325	1.216	1.287	2.298
157 Gentofte	1.587	1.562	1.526	1.501	1.873	2.821
159 Gladsaxe	946	974	913	938	913	1.795
161 Glostrup	868	911	835	874	819	1.691
163 Herlev	907	908	874	874	847	1.684
165 Albertslund	857	857	825	825	1.041	1.628
167 Hvidovre	864	886	833	854	789	1.654
169 Høje-Taastrup	907	911	872	876	986	1.675
173 Lyngby-Taarbæk	1.334	1.347	1.281	1.293	1.361	2.443
175 Rødovre	847	876	816	843	777	1.636
183 Ishøj	752	755	721	724	915	1.430
185 Tårnby	989	974	953	939	841	1.861
187 Vallensbæk	1.150	1.146	1.099	1.095	1.297	2.148
190 Furesø	1.447	1.357	1.387	1.300	1.510	2.416

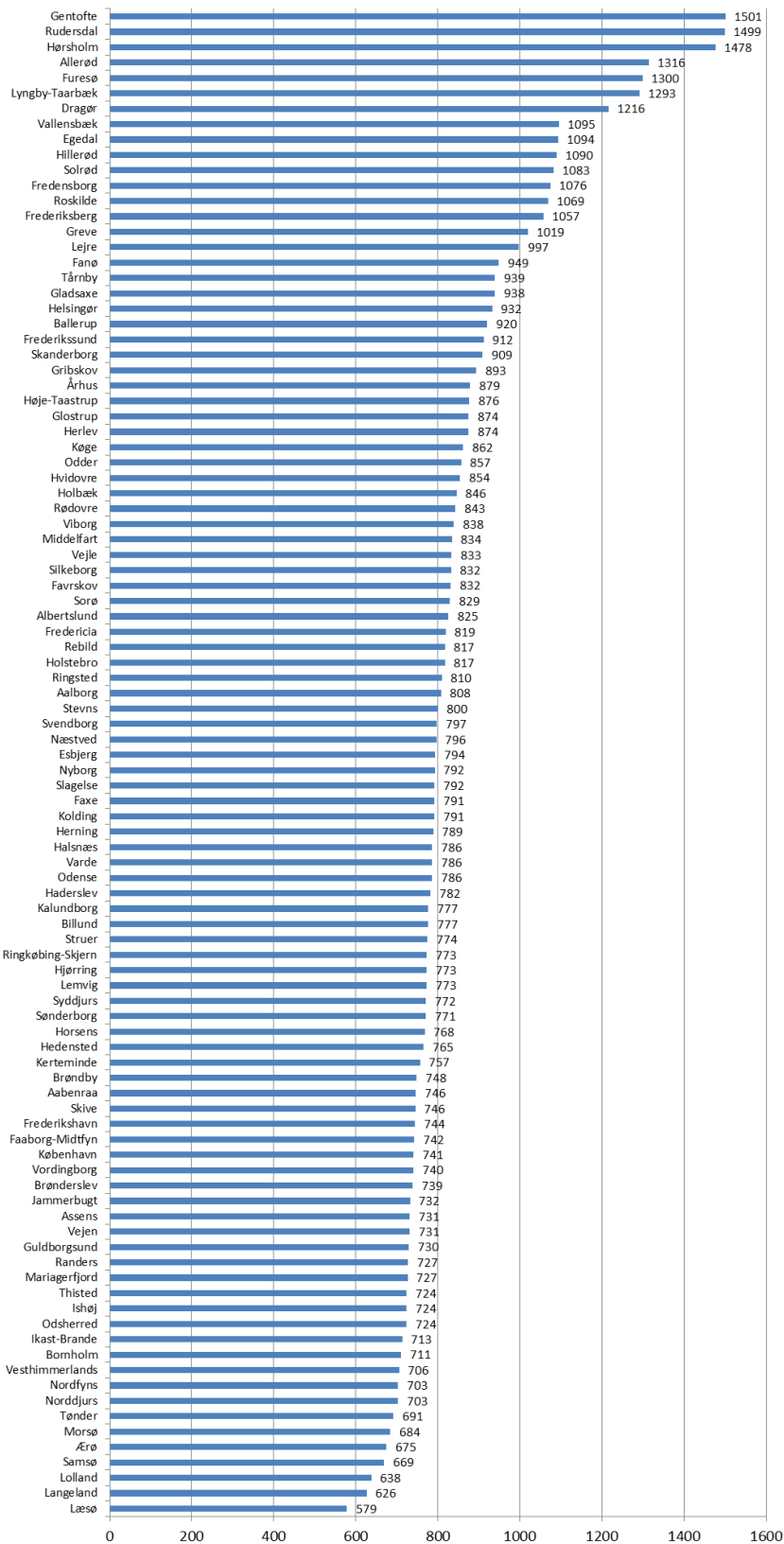
	Gennemsnitlig pensionsformue	Gennemsnitlig pensionsformue. Køns- og aldersjusteret	Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue	Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue. Køns- og aldersjusteret	Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue, 65+-årige	Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue, 55-64-årige
201 Allerød	1.489	1.375	1.424	1.316	1.517	2.535
210 Fredensborg	1.227	1.117	1.180	1.076	1.362	2.033
217 Helsingør	1.033	967	996	932	1.094	1.752
219 Hillerød	1.164	1.135	1.118	1.090	1.220	2.088
223 Hørsholm	1.666	1.542	1.596	1.478	1.702	2.915
230 Rudersdal	1.659	1.564	1.590	1.499	1.790	2.797
240 Egedal	1.213	1.142	1.162	1.094	1.235	2.075
250 Frederikssund	1.012	947	974	912	955	1.755
253 Greve	1.141	1.062	1.093	1.019	1.083	1.976
259 Køge	927	896	891	862	873	1.645
260 Halsnæs	886	818	851	786	846	1.451
265 Roskilde	1.144	1.113	1.100	1.069	1.151	2.078
269 Solrød	1.205	1.129	1.156	1.083	1.193	2.081
270 Gribskov	1.035	929	994	893	1.025	1.735
306 Odsherred	836	753	803	724	753	1.390
316 Holbæk	924	880	888	846	862	1.628
320 Faxe	880	822	846	791	798	1.502
326 Kalundborg	858	810	822	777	739	1.407
329 Ringsted	858	844	824	810	785	1.603
330 Slagelse	849	823	817	792	806	1.533
336 Stevns	904	834	867	800	825	1.508
340 Sorø	908	860	875	829	830	1.570
350 Lejre	1.136	1.038	1.090	997	1.078	1.943
360 Lolland	720	661	695	638	627	1.216
370 Næstved	859	829	825	796	790	1.554
376 Guldborgsund	817	762	782	730	709	1.420
390 Vordingborg	838	768	807	740	760	1.404
400 Bornholm	821	741	787	711	705	1.365
410 Middelfart	932	876	886	834	853	1.615
420 Assens	814	768	775	731	707	1.360
430 Faaborg-Midtfyn	820	778	781	742	711	1.416
440 Kerteminde	840	794	800	757	717	1.442
450 Nyborg	872	830	833	792	818	1.490
461 Odense	779	821	746	786	819	1.545
479 Svendborg	882	833	844	797	802	1.534
480 Nordfyns	783	737	747	703	654	1.356
482 Langeland	712	656	680	626	595	1.128
492 Ærø	789	714	747	675	665	1.274
510 Haderslev	859	824	814	782	757	1.516
530 Billund	851	830	797	777	712	1.470
540 Sønderborg	833	809	793	771	704	1.508
550 Tønder	780	730	737	691	647	1.312
561 Esbjerg	860	839	813	794	794	1.549
563 Fanø	1.195	991	1.142	949	1.223	1.892

	Gennemsnitlig pensionsformue	Gennemsnitlig pensionsformue. Køns- og aldersjusteret	Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue	Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue. Køns- og aldersjusteret	Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue, 65+-årige	Gennemsnitlig ikke-beskattet pensionsformue, 55-64-årige
573 Varde	870	836	818	786	728	1.499
575 Vejen	788	774	744	731	665	1.397
580 Aabenraa	834	787	790	746	731	1.412
607 Fredericia	870	858	831	819	834	1.550
615 Horsens	801	807	763	768	762	1.484
621 Kolding	832	832	791	791	771	1.508
630 Vejle	885	876	842	833	839	1.586
657 Herning	849	840	798	789	754	1.517
661 Holstebro	880	867	829	817	767	1.577
665 Lemvig	891	823	834	773	730	1.446
671 Struer	879	820	829	774	753	1.466
706 Syddjurs	876	808	835	772	810	1.457
707 Norddjurs	778	734	744	703	647	1.336
710 Favrskov	909	875	864	832	786	1.620
727 Odder	960	895	918	857	869	1.650
730 Randers	767	760	734	727	696	1.373
740 Silkeborg	905	878	858	832	822	1.588
741 Samsø	796	707	751	669	678	1.316
746 Skanderborg	1.006	951	961	909	974	1.709
751 Århus	821	917	787	879	987	1.751
756 Ikast-Brande	777	760	729	713	657	1.324
760 Ringkøbing-Skjern	865	831	804	773	702	1.424
766 Hedensted	834	806	792	765	686	1.448
773 Morsø	761	722	721	684	622	1.275
779 Skive	821	789	775	746	691	1.408
787 Thisted	819	771	767	724	665	1.379
791 Viborg	901	882	856	838	853	1.616
810 Brønderslev	805	781	761	739	665	1.414
813 Frederikshavn	836	784	793	744	700	1.416
820 Vesthimmerlands	776	751	729	706	626	1.337
825 Læsø	697	613	655	579	564	1.250
840 Rebild	902	864	853	817	785	1.535
846 Mariagerfjord	806	763	767	727	659	1.405
849 Jammerbugt	819	771	777	732	700	1.399
851 Aalborg	816	852	774	808	791	1.573
860 Hjørring	854	816	809	773	731	1.504
Mellemkommunalt gns.	928	893	886	853	878	1.635
Standardafvigelse	200	186	194	181	260	345
Variationskoefficient	21,6	20,8	21,9	21,2	29,6	21,1

Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. For aldersfordelte oplysninger er der inden for hver aldersgruppe 99 % trimmet i hver kommune.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

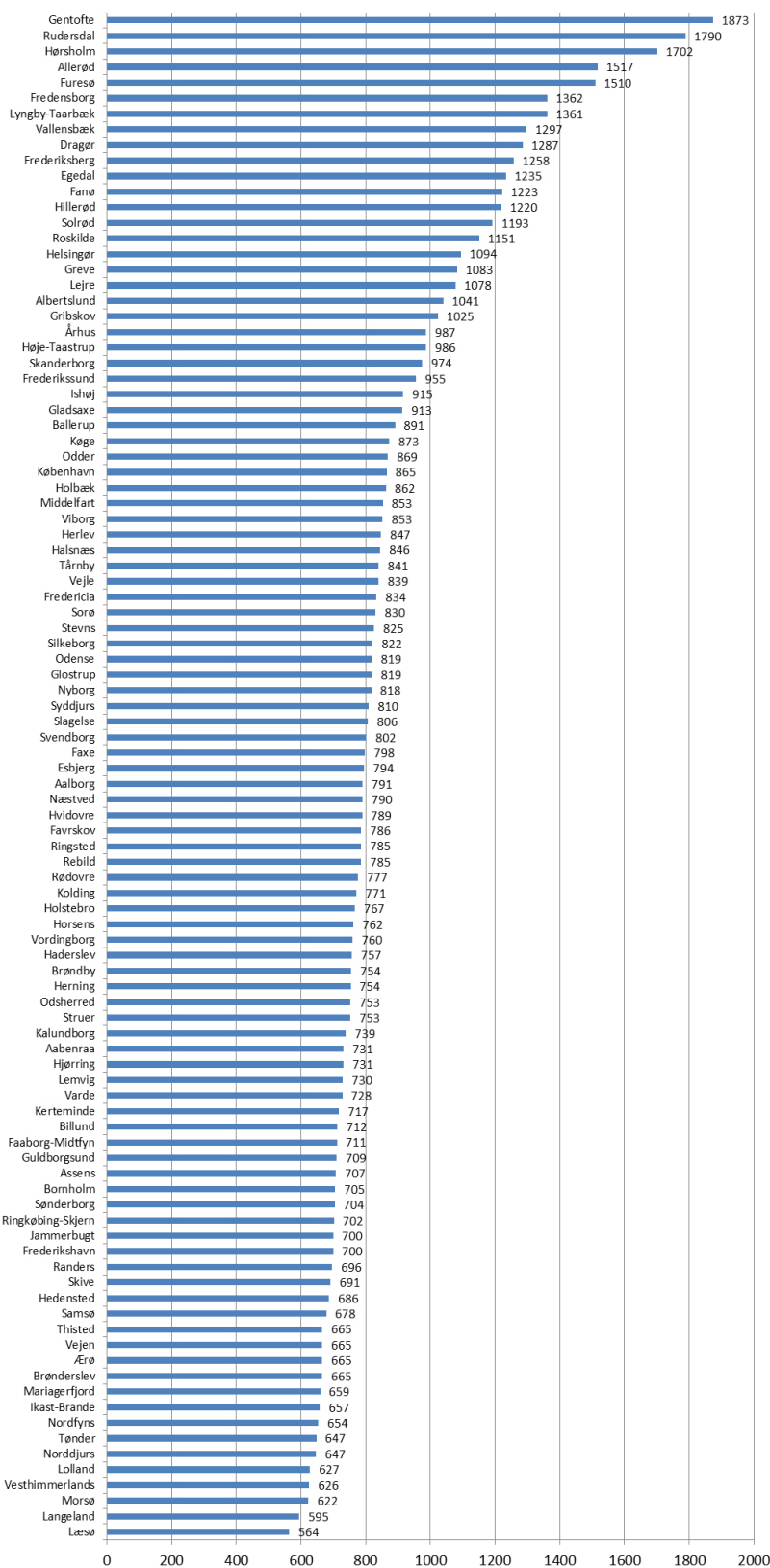
Bilagsfigur 3.1 Ikke-beskattet pensionsformue 2014 (i 1.000 kr.).
Køns- og aldersjusteret samt 99 % trimmet



Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. 99 % trimmet. Alders- og kønsjusteret.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.

Bilagsfigur 3.2 Ikke-beskattet pensionsformue 2014 for 65+-årige (i 1.000 kr.).
99 % trimmet



Note: Afgrænset til borgere på 25+ år. 99 % trimmet. Alders- og kønsjusteret.

Kilde: Danmarks Statistiks pensionsformueregister, PENSFORM.



**Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning**

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00